NÚMERO 32 Desembre de 2025 · Gener de 2026 3€

SOM CANALLA

La publicació dels nens i les nenes de les Garrigues

SUMARI

Pàgina 10

Fa 50 anys de la mort del dictador Francisco Franco

Pàgines 16–17

La dansa a les escoles, una eina amb recorregut

Pàgina 18

Entrevista a Rafel Safont i Àngel Roig sobre els escacs

Pàgines 24–25

Correllengua d'Arbeca: la canalla es mou pel català

Editorial

La sobretaula i la memòria

Sembla que fa pocs dies començava el curs 2025/2026 i en aquest *SomCanalla*, el segon del curs, ja ens trobem a les portes de Nadal. Un moment viscut amb una gran intensitat pels nens i les nenes: és l'època de cagar el Tronc, de Nadal, de Sant Esteve, de Cap d'Any i dels Reixos! Que tingueu unes bones festes.

Aprofitant que la família es reuneix i que les sobretaules, a més de jugar, serveixen per explicar la vida de la família i altres històries, pot ser un bon moment per parlar i recordar com es va viure la Guerra Civil als pobles, la postguerra i la dictadura. Perquè la democràcia d'Espanya té defectes i s'ha de millorar. La memòria ha d'ajudar a entendre que una dictadura no és mai una bona solució.

Canviant de tema, el *SomCanalla* va ser finalista d'un premi de la Diputació de Barcelona. Us hem d'agrair a alumnes i mestres la col·laboració!

Amb el suport de: Amb la col·laboració de les escoles:

Diputació de Lleida

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

EAM Escola d'Art Municipal Leandre Cristòfol

Mare de Déu de Montserrat de l'Albagés
Els Aubis de l'Albi
La Dula d'Alcanó
Escola d'Alfés
Albirka d'Arbeca
Els Set Focs de Bellaguarda
Joan XXXIII de les Borges Blanques
Mare de Déu de Montserrat de les Borges Blanques
Vall Major de Bovera
Timorell de Castelldans
El Cérvol de Cervià de les Garrigues
Porcel de Cervera de l'Espluga Calba
Escola de la Granadella
L'Espígol de Juncosa de les Garrigues
Manuel Ortiz i Castelló de Juneda
Arc d'Adà de Llardecans
Otogesa de Maials
Abat Ruera de Puiggròs
La Roca de Sarroca
Escola del Soleràs
Escola de Sunyer
Escola de Torrebesses
La Bassa de Torregrossa
Sant Bonifaci de Vinaixa
A Cau de Bosc de Tarrés
Escoleta del Mas de Juneda

Equip SomCanalla

Consell de redacció:
Xavier Franch
Miquel Andreu
Francesc Florensa
Angelina Giné

Coordinació:
Francesc Florensa

Redacció:
Xavier Franch

Disseny/Maquetació:
Josep Patau
Pau Llop

Fotografia:
Xavi Minguella

Correcció:
Roger Berengué

Dept. comercial:
Francesc Florensa

President:
Emili Farré

Col·laboradors:
Ramon Montanyà
Pedro Berenguel

Imprimeix:
INDUGRAF OFFSET SA

Dipòsit legal
L 1231–2019

Edita:
A.C. Garriguenca de Comunicacions
C/ Nou, 2, baixos · 25400
LES BORGES BLANQUES (Garrigues)

Telèfon: 973142420

somcanalla@somgarrigues.cat
www.somgarrigues.cat

SomCanalla és un mitjà independent i plural.
La seua opinió s'expressa mitjançant l'editorial.

Premi Mitjans de comunicació locals de les Terres de Lleida (2022)
Pica d'Estats

QUI HA FET LA PORTADA?

Júlia Latorre Barcala

(@julialatorrebarcala)

Lleida, 1993. Sempre m'ha agradat dibuixar i em dedico al disseny gràfic, l'animació i la il·lustració. Un plaer fer la portada d'un dels meus mesos preferits! Bones festes!

Un llibre,
una llavor

Llegir per transformar

Un llibre, una llavor

La meva olivera

La lectura és una porta oberta perquè els infants desenvolupin curiositat i adquireixin una millor comprensió del seu entorn. Partint d'aquesta idea, la Generalitat de Catalunya impulsa la iniciativa "Un llibre, una llavor. Llegir per transformar", pensada per introduir el sector agroalimentari als més petits a través dels llibres.

El projecte posa a disposició de famílies, escoles i biblioteques un conjunt de lectures vinculades al món agroalimentari, presentades amb un to proper i atractiu. L'objectiu és que els infants s'hi endinsin de manera natural, gaudint d'una experiència lúdica que els desperti l'interès per aquest univers. La iniciativa culminarà amb un acte de cloenda el proper 10 de desembre a la llibreria El Genet Blau de Lleida juntament amb una escola.

Si en edicions anteriors hem centrat l'atenció en les dones que viuen i treballen en l'entorn rural o en els protagonistes i meravelles que es poden descobrir en una granja, aquesta vegada ens endinsarem en una finca d'oliveres —entre les 108.000 hectàrees que es conreen arreu de Catalunya— per conèixer de prop aquest producte mil·lenari que parla de qui som, de la nostra terra i de la nostra manera de viure.

De la mà de la Meritxell París, llibretera i editora, visitarem un molí d'oli de Les Garrigues i aprendrem de primera mà com es produeix l'oli, un element imprescindible de la gastronomia catalana, del que només a casa nostra se'n fan cada any 35.000 tones.

Per despertar vocacions!
Per fer obrir els ulls a tot l'atractiu que pot tenir el sector agroalimentari!

gen.cat/unllibreunallavor

Descobreix totes aquestes lectures aquí

@agriculturacat

@agriculturacat

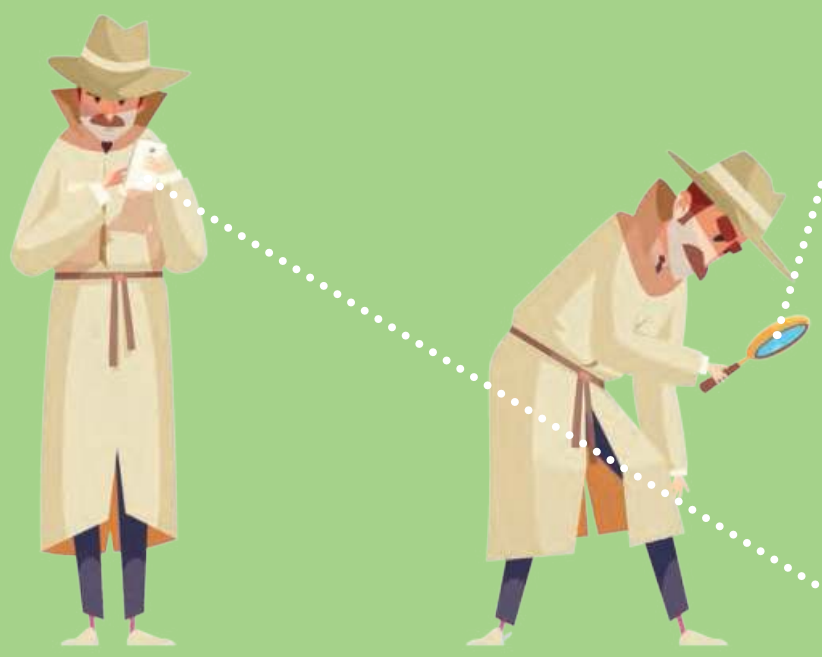
Generalitat de Catalunya

El Govern de Tothom

Detectiu privat

Qui no coneix el Sherlock Holmes, el millor detectiu privat anglès de finals del segle XIX? Sherlock Holmes és un personatge de ficció, que no va existir de veritat, i va ser creat per l'escriptor Arthur Conan Doyle. Als llibres, destaca per la seva intel·ligència, observació i deducció per resoldre crims del seu voltant. Avui també hi ha persones que treballen com a detectius, investigant aquells assumptes que els encarreguen els seus clients.

IL·LUSTRACIÓ: Macrovector

LUPA

Tothom pensa en aquest objecte a l'hora de parlar dels detectius. La lupa serveix per veure amb més detall objectes petits, per analitzar indicis i marques. Segur que no són gaire útils en el dia a dia dels detectius actuals, però Sherlock Holmes i altres personatges com Hercule Poirot han fet que quedi com un símbol de la professió.

CÀMERA

Si han de seguir algú i demostrar que fa alguna cosa malament o que, per contra, no fa res mal fet, les càmeres de foto els serveixen per deixar-ne constància.

MICRÒFONS

La tecnologia ha anat creixent i avui dia els fan servir per gravar converses i interaccions de les quals volen deixar testimoni. Els poden portar a sobre o els poden instal·lar en algun lloc, com les flors del centre de la taula.

LLIBRETA I BOLÍGRAF

I de tota aquesta informació, què se'n fa? Doncs en prenen nota amb el bolígraf i la llibreta, o amb l'ordinador, per fer el seu informe per entregar a les persones que l'han contractat.

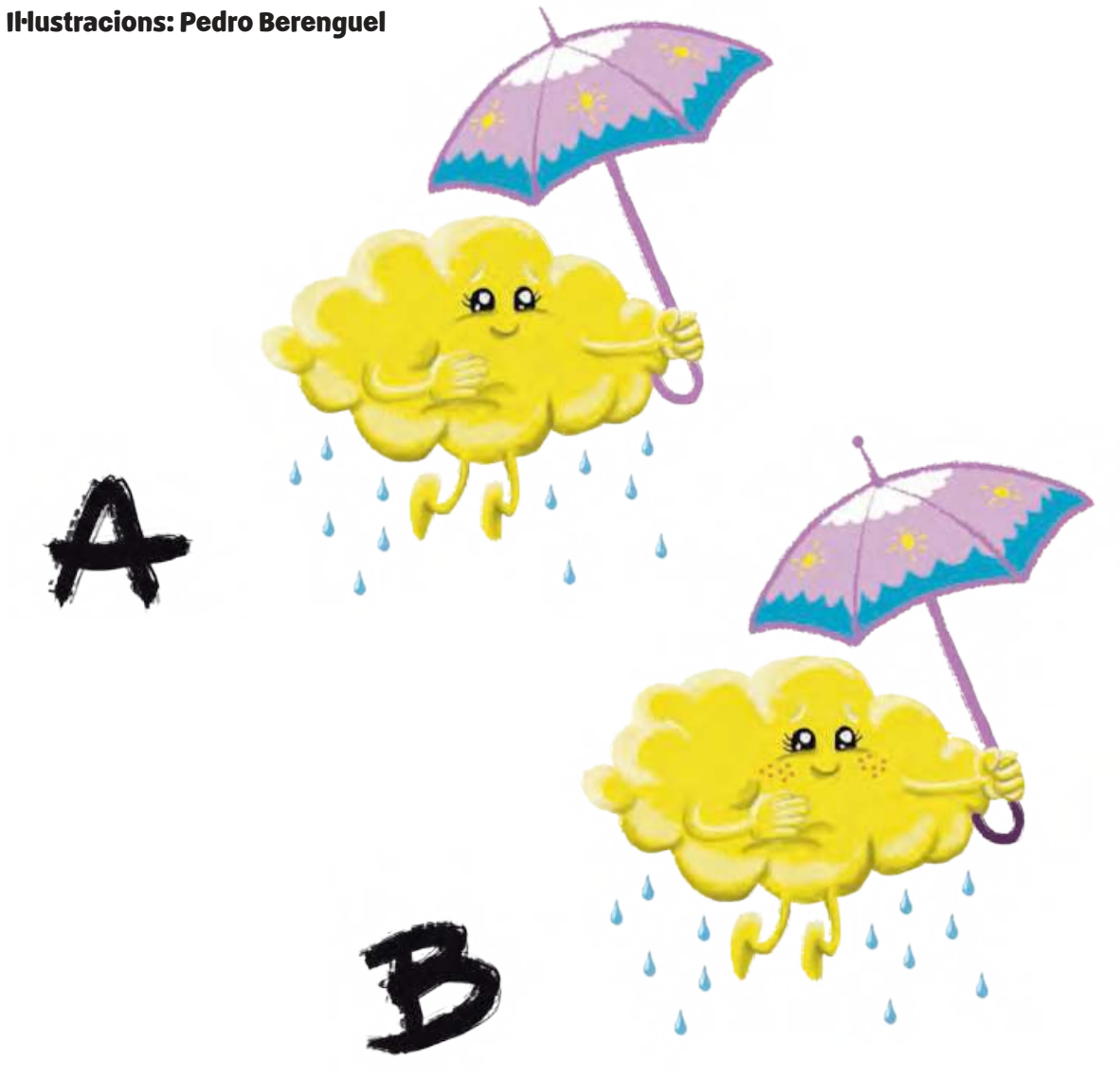
ROBA I PECES DE CAMUFLATGE

Unes vegades, la seva feina es fa des de la distància. Unes altres, els toca apropar-se al màxim a la persona investigada. Així, han de fer servir roba i altres recursos per dissimular i semblar que són altres persones.

PASSATEMPS

Les 7 diferències

Il·lustracions: Pedro Berenguel

Una cançó infantil

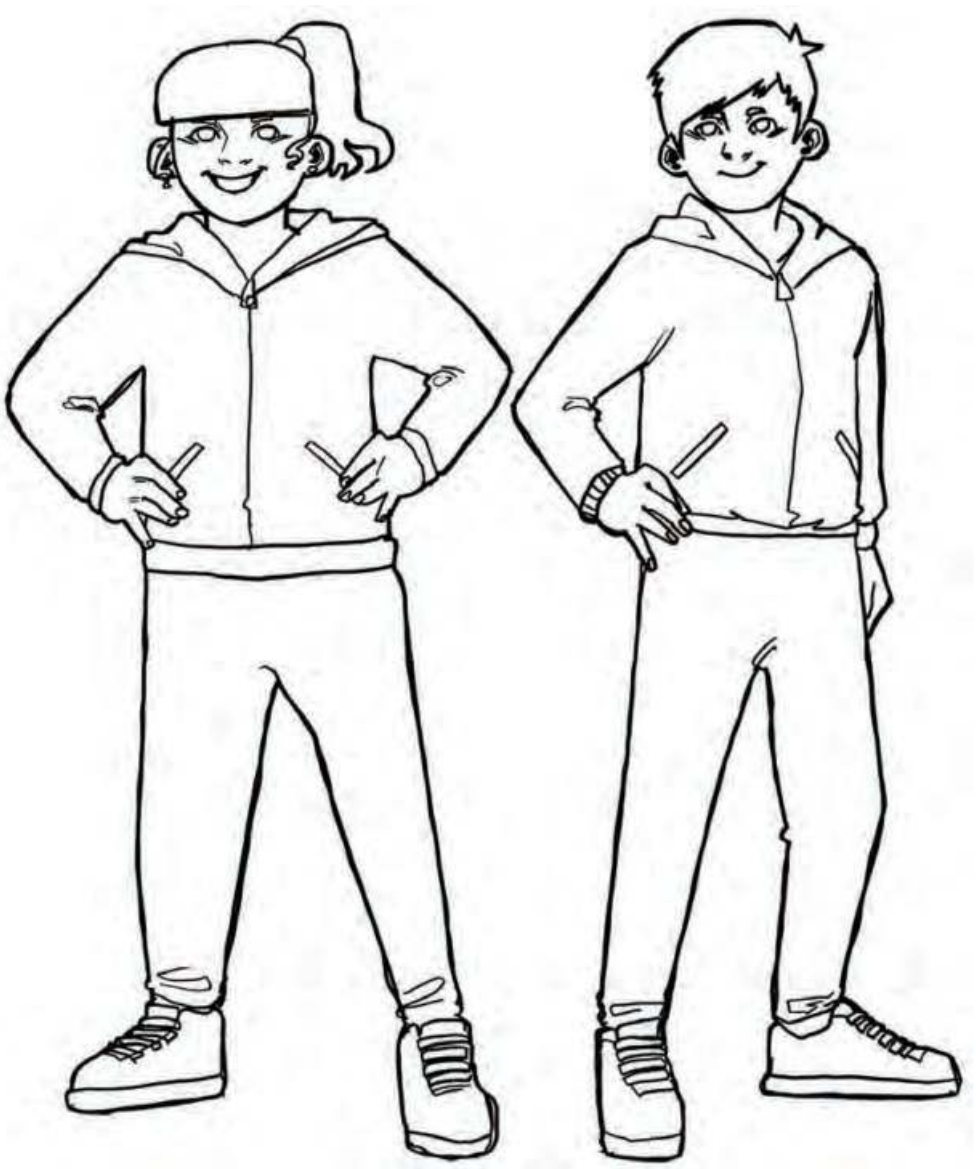
Marieta cistellera,
tu que en saps de fer cistells,
me'n faràs una panera
per anar a collir clavells.

Tralaralalala...

Una rosa en tinc a l'aigua
i un clavell en tinc en fresc,
que el guardo per Sant Antoni,
que és el sant del meu promès.

Tralaralalala...

Pinta el xandall de l'Escola de Sunyer

Som, som, som–hi Somereta!

Alerta que la Somereta
es torna digital.
La vau veure amb els robots
del Soleràs?

I ara, on s'haurà posat?

PISTES: S'HA POSAT EL CASC I HA COMENÇAT A PEDALAR!

JOCS TRADICIONALS

Fred o calent

Avui parlarem de jugar a fred o calent. Generalment, a aquest joc s'hi jugava a l'interior de casa o a l'escola, i era bastant comú.

Fins i tot el feia servir la família quan un nen o una nena no trobaven alguna joguina o havien de buscar alguna cosa que era seva.

També s'hi podia jugar al pati de l'escola i a l'interior d'aquesta. El nombre de jugadors per jugar-hi eren un mínim de 2 i un màxim de 5, per tal de fer-ho còmode.

Com s'hi juga?

Primer, sortirà un jugador voluntari que serà l'encarregat de buscar. Després, els altres jugadors amagaran un objecte o decidiran quin és l'objecte present a l'entorn que el primer haurà de trobar.

La mecànica del joc

Quan el joc comença, la resta de jugadors li van indicant si està a prop o lluny de l'objecte que han buscat. Per fer-ho li van dient: fred, fred, gelat, quan s'allunya molt, o calent, calent quan s'hi atansa, si s'hi apropa molt se li diu "et cremes", donant-li més emoció. Quan el jugador troba l'objecte el joc, s'acaba per tornar a començar.

Dependrà dels jugadors que el joc s'acabi més ràpid o més lent, i també segons com i de quina manera donin les indicacions al jugador que busca l'objecte.

Aquest nom és molt estrany!

Ja sabem d'on surt el nom de les escoles Otogesa de Maials, Manuel Ortiz i Castelló de Juneda i Timorell de Castelldans. Cap a quina escola de les Garrigues podríem anar per conèixer l'origen del seu nom?

Viatgem cap a Alcanó, a les anomenades Garrigues Històriques. La seva escola té un nom curiós: La Dula.

La dula fa referència al ramat comunitari que s'aconseguia reunint el bestiar de les diferents cases del poble i que un pastor pagat entre els veïns treia a pasturar. També s'anomenava la dula a aquells camps comunals, és a dir, propietat de tots els veïns, que servien perquè les bèsties s'hi alimentessin.

Si t'agraden els números, completa el sudoku

		8	4			3		6
			5					7
	2	4				5		
	3				4	6	7	
			7		6			
	7	5	3					4
	8		9	6	3		2	5
4		6		7	5		3	8
2	5	3				7		

PASSATEMPS

Joc de les paraules

Crea frases amb sentit. Hauràs de fer servir dues vegades cada mot

Cap Porta Zebra

Si us plau, obre la _____ perquè prengui una mica la fresca.

El pas de _____ està mal pintat i gairebé no es veu.

No hi _____ ningú, avui la sala del teatre és plena.

_____ la sal, que aquest plat no té gens de gust.

El zoo tenia una _____ que es va escapar de nit.

Ja t'ho pots treure del _____. Això s'ha de fer d'una altra manera.

OPINIÓ

Iker Piñol Pérez
Escola Arc d'Adà de Llardecans, 6è

Les motos a una edat primerenca

Des de ben petit que em van ensenyar a anar amb moto. Tenia 3 anys quan hi vaig pujar per primera vegada, era una Beta.

El meu pare és un apassionat de les motos i va veure que jo tenia il·lusió i ganes de tenir-ne una. El dia del meu 3r aniversari em vaig despertar al matí amb una moto de regal a la meva habitació. A partir d'aquell moment la moto sempre ha format part de la meva vida, fins i tot vaig entrenar trial dues temporades a Torrelameu.

Crec que és bo practicar amb la moto de petit, ja que el fet que estàs sol damunt d'aquest vehicle fa que guanyis en autonomia i seguretat i, a més a més, també en tècnica. Però no tot és positiu, ja que un cop vaig caure i em vaig trencar el colze. Per tant, es pot considerar com un esport de risc. La meva mare i la meva padrina sempre pateixen quan jo vaig amb moto.

Els meus consells com a minipro-fessional són anar sempre molt ben equipat i fer cas dels consells dels professionals i adults.

Mar Piñeiro
Col. Mare de Déu de Montserrat, 6è

Persegueix els teus somnis, es fan realitat

Avui us vull parlar del que faig al meu temps lliure. M'agrada molt el teatre i el patinatge. M'esforço a llegir fluidament i a posar-me a la pell dels personatges. A mi abans no m'agradava el teatre, no se'm donava bé, però des que a l'escola fem representació per a les celebracions, m'agrada tant que només llegint-me dues vegades el guió, em surt el personatge, és increïble la sensació que tinc, és com si de cop estigués connectada amb la persona que estic interpretant.

Això mateix em passa amb el patinatge, m'he d'esforçar un pèl més que amb el teatre, ja que és necessari tenir més concentració i equilibri, no és gens fàcil. Però cada dia em surt millor i estic molt orgullosa. Quan en general les coses es compliquen no tiro la tovallola sinó que intento dedicar-m'hi més. M'agradaria que a les Borges hi hagués un grup de teatre infantil, seria molt divertit poder fer interpretacions de teatre junt amb tots els nens que els agradi fer teatre. Pensa que si aconsegueixes els teus somnis i metes amb constància i esforç després et sentiràs molt bé.

El missatge que us vull fer arribar és que hem de lluitar pels nostres somnis, ja que, si ho fem, es fan realitat.

Natàlia Díaz Neculai
Escola l'Espígol de Juncosa, 5è

Pluges torrencials

Aquests dies ha plogut molt a Catalunya, sobretot a Sabadell. He vist per la televisió com queia una pluja molt forta i com els carrers quedaven plens d'aigua. La pluja va bé per als camps, perquè ajuda les oliveres, els ametllers i les plantes a créixer, i també omple els rius i els embassaments que necessitem per tenir aigua a casa. Però quan plou massa pot ser molt perillós. He sentit a les notícies que amb la DANA hi ha hagut molts problemes: carrers inundats, cotxes arrossegats i fins i tot víctimes. Em fa molta pena pensar que la pluja, que és tan necessària per a la vida, també pugui fer mal. Crec que hauríem d'aprendre a cuidar millor el planeta i a estar preparats per a aquests fenòmens. La natura és molt forta i, de vegades, ens recorda que l'hem de respectar i estimar més, perquè sense ella nosaltres tampoc no podríem viure.

OPINIÓ

Llum Perera Batalla
Escola Albirka d'Arbeca, 5è

Castanyada o Halloween?

Hola, em dic Llum i faig 5è de primària a l'Escola Albirka d'Arbeca. Avui us parlaré del dilema: Castanyada o Halloween? Jo respecto totes les vostres opinions però, si us dic la veritat, jo no em sabria decidir cap de les dues perquè les dues celebracions són molt divertides.

A la meva escola celebrem el Castaween. Això significa: al matí tots els alumnes han de venir a l'escola amb un detall terrorífic o disfressats i els de 5è i 6è han de portar un esmorzar esgarrifós, els mestres ens preparen un túnel del terror que fa molta por i cinc minuts abans d'acabar el pati els de 6è torren castanyes i tots els anem a veure com ho fan.

A la tarda ens reunim tots al pati i l'escola convida totes les famílies. Cada curs fa el seu ball tradicional de Castanyada i, quan acabem, tots els alumnes de 6è, vestits de castanyers i castanyeres, ens reparteixen les castanyes i panellets i els compartim amb amics i família.

Així celebrem les dues festes i ens ho passem molt bé!

Guillem Campanera Torrelles
Escola de Sunyer, 6è

Sunyer amb l'esport!

A finals del curs passat, l'escola de Sunyer vam participar a la II Copa de Catalunya de Datchball. Ens va agradar molt viure aquell matí d'esport i de relació amb els altres i per això, aquest any ens agradaria tornar-hi, amb més ganes i amb més il·lusió. A més a més, també ens hem apuntat a la 1a Lliga que organitza el CES (consell esportiu del Segrià) en pocs dies.

Aquest esport el vam descobrir fent classe d'educació física. Ens va agradar molt i moltes vegades hi juguem a l'hora l'esbarjo. A mi, m'agrada el Datchball perquè juguem amb equip i amb els amics i és molt divertit. Ens relacionem amb altres nens i nenes i es treballen uns valors positius com la constància, la cooperació i l'afany de superació.

També m'agrada molt fer esport perquè penso que fer activitat física té molts beneficis, t'enforteix músculs i ossos, augmenta la resistència, a flexibilitat, la força i l'agilitat, la capacitat d'aprenentatge i la memòria.

També, t'ajuda a dormir millor...

Jordi Riera Roig
Escola Sant Bonifaci de Vinaixa, 6è

El valor de la lectura

Des de ben petit que soc un gran aficionat a la lectura, la qual m'ha ajudat molt a avançar en el camí dels aprenentatges i en el meu creixement personal. Per aquest motiu, vull compartir la meva l'opinió sobre el valor de la lectura.

Per arribar a tenir un bon nivell en lectura i comprensió primer cal aprendre a llegir, cosa que fem des de ben petits a l'escola, però a mesura que vas avançant cal practicar cada dia més a casa i tenir un bon hàbit de reflexió sobre el que llegeixes.

La lectura ens aporta moltes coses positives, com per exemple; un augment del vocabulari, l'aprofundiment en diferents llengües i sobretot un gran desenvolupament del cervell, que és qui ens ajuda a fer-nos grans. També ens acompanya en el descobriment d'històries noves i potencia el creixement superior de la imaginació que és qui ens pot fer viatjar sense moure'ns.

Així doncs, us animo a llegir, ja que sense la lectura aquestes coses no les podrem aconseguir!

Es compleixen 50 anys de la mort del dictador Franco

Va arribar al poder amb la Guerra Civil espanyola. Els historiadors ens expliquen la seva repercussió.

Fotografia històrica a les Borges, durant un acte polític. FOTO: Arxiu

El 20 de novembre va fer 50 anys de la mort del dictador Francisco Franco, que va manar a Espanya entre el 1939 i el 1975, després d'arribar al poder gràcies a la Guerra Civil espanyola. Amb una part de l'exèrcit, es va rebel·lar contra la República, que governava en democràcia i amb idees de reformes i progrés.

Els historiadors Conxita Mir (Torregrossa), Josep Rubió (Cervià) i Josep Gelonch (Juneda) expliquen com en va ser de dolent el seu impacte.

La violència, diuen, va ser un dels trets fonamentals de la dictadura. Es volia eliminar els enemics de diferents formes: amb acomiadaments, venjança i per les armes. A les Garrigues, la repressió, és a dir, les accions per fer desaparèixer la democràcia i la llibertat, va ser molt forta. Això va crear molta por. Hi va haver fam, molts silencis i control de la gent, i el sistema que es va allargar gairebé 40 anys. El dictador va morir al llit de vell i llavors es va promoure l'anomenada "Transició".

Oblit de la dictadura

Les institucions de la dictadura van manar el procés de transició cap a la democràcia. La por del moment, els interessos polítics i el fet que, després, hagi costat fer memòria i trencar amb els lligams que venien de la dictadura han condicionat el sistema actual. Això també repercuteix en el que mostren alguns estudis: cada cop hi ha més joves que creuen que les dictadures són bones.

El calendari firal de l'oli s'omple durant els mesos de tardor i hivern

La Fira de l'Oli – La Primera Premsada de la Granadella, el primer cap de setmana de novembre, va marcar l'inici del calendari firal de l'oli, que s'estendrà fins al març. Després, es van celebrar la Mostra de l'Oli Verd de la Cooperativa Sant Isidre de les Borges Blanques, el 16 de novembre, i les fires de l'Oli Verd de Maials i de Santa Caterina i l'Oliva Arbequina d'Arbeca, el 22 i 23 de novembre. L'últim cap de setmana de mes van coincidir la de Juncosa i la dels Torms. El desembre n'hi haurà a Cervià, Castelldans, l'Espluga Calba i el Soleràs.

Talma crea un servei de suport a famílies d'infants amb autisme

L'associació Talma va posar en marxa a l'octubre el projecte Familinka't, un espai de suport per a famílies amb infants amb Trastorns de l'espectre autista (TEA) majors de sis anys. Ha de ser un punt de referència per a pares i mares de la comarca.

Cinc rucs pasturen Mas de Melons per millorar l'hàbitat de les aus

El dimecres 12 de novembre, la Reserva Natural de Mas de Melons va rebre cinc rucs que a partir d'ara viuran en semillibertat, pasturant per una àrea d'unes 45 hectàrees. És l'inici d'un projecte pilot amb què es vol que la pastura dels animals serveixi per netejar els hàbitats de la zona i millorar-los per a la presència de les aus estepàries com la ganga, l'alosa becuda (que ara només es troba a la Timoneda d'Alfés), el torlit o el gaig blau.

Les biblioteques es tornen a connectar a la Supernit de 3Cat

Les biblioteques de l'Albagés, Arbeca, Castelldans, Cervià, la Granadella i Vinaixa van participar el divendres 14 de novembre en la Supernit a les biblioteques, una activitat del Super3 i la xarxa de biblioteques públiques del país. Enguany els súpers de tot el país que hi van participar van tornar a treballar en equip i resoldre proves i enigmes per ajudar a crear un nou personatge: la Guardiana de les històries. Es volia fomentar la lectura i les biblioteques.

L'escola la Rabassa, pendent dels tràmits

El departament d'Educació encara no ha fet del tot oficial el canvi de nom que es va presentar a l'abril.

L'escola pública de les Borges Blanques s'ha trobat amb alguns problemes amb el canvi de nom. Internament i de cara a les famílies, ja havia adoptat el nom de La Rabassa que es va presentar el dia de Sant Jordi. Oficialment, però, encara no s'hi diu del tot. Fins fa poc, mantenia el nom del papa Joan XXIII en aquesta dimensió administrativa. Educació explicava que el canvi que s'havia demanat estava "en tramitació". Així ho van informar a l'escola de les Borges i també ho van confirmar des dels Serveis Territorials d'Educació a *SomCanalla*.

Exterior de l'escola. FOTO: X.M.

Fins ara, el centre feia servir una doble nomenclatura. En el seu dia a dia, havia adoptat el nom votat. En canvi, amb el Departament, al web i al correu electrònic, mantenia el de Joan XXIII. Ara que Educació ja l'ha canviat dins el seu aplicatiu, es va avançant a poc a poc en el canvi definitiu.

Els gegants de Cervià visiten Montserrat

Van participar en la trobada de gegants per celebrar el Mil·lenari del Monestir que hi ha a la muntanya.

El Miquel i la Maria de les Besses, els gegants de Cervià de les Garrigues, van participar el diumenge 16 de novembre en la Trobada Gegantera per celebrar el Mil·lenari del Monestir de Montserrat. Aquests van ser els únics gegants de les Garrigues que van participar en aquesta festa, juntament amb cinquanta colles més del país.

Per anar fins a Montserrat, els geganters van organitzar un autobús al qual van convidar veïns de Cervià i d'altres pobles.

Aquell dia, van formar part de les cercaviles simultànies que es van fer al Monestir, van fer la plantada i, després, van fer ballar les figures en una de les tres places que els acollien.

Pugen els Bessons de les Borges amb una cadira de rodes adaptada

Una quarantena de persones, entre els quals una quinzena de membres del Centre Ocupacional i el Servei Ocupacional d'Inserció de Talma, van participar el diumenge 23 de novembre en una excursió inclusiva als Bessons (593 m) dins el projecte 43inclucims. Una participant ho va fer amb la cadira Joëlette, que té una roda i diversos suports per tal que les persones amb mobilitat reduïda puguin fer senderisme acompanyades de voluntaris.

Més centenaris que mai a la comarca de les Garrigues

Les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat) assenyalen que a mitjans de 2024 hi havia 19 persones censades a les Garrigues que tenien 100 anys o més. Aquesta és la xifra més alta dels últims 10 anys. A més, ens permet veure que en aquell moment hi havia el doble de centenaris i centenàries que no pas fa una dècada. De tots els que hi havia, 14 eren dones. A les Garrigues Històriques, només n'hi havia un a Sarroca i dos a Torregrossa

El Govern recomana les Borges per veure l'eclipsi

Tindrà lloc el 12 d'agost. Es calcula que hi haurà moltes persones que es desplaçaran per observar-lo.

L'estiu que ve, el 12 d'agost, es produirà un eclipsi total, és a dir, que la lluna passarà per davant del sol i el taparà completament, enfosquint el cel. Des de les Garrigues es podrà veure perfectament, sempre que el cel acompanyi i no hi hagi núvols que ho tapin.

Com que aquest és un fenomen astronòmic molt singular, es preveu que hi hagi molta gent de Catalunya, però també d'altres parts del món, que es desplacin fins al sud de Catalunya per poder-lo observar.

Davant d'aquest interès, el Govern de la Generalitat va marcar 27 poblacions on es podrà seguir amb de forma ordenada i segura. Entre aquests municipis hi ha les Borges Blanques, l'únic de la comarca. A la zona de Ponent, també hi ha Lleida. La resta de localitzacions són de les Terres de l'Ebre.

Famílies observant el sol.

El 'SomCanalla', finalista al premi Tasis-Torrent

El repartia la Diputació de Barcelona. Van guanyar la Revista de Cambrils i el setmanari La Fura.

El 13 de novembre es va celebrar a Barcelona la gala dels Premis de Comunicació Local de la Diputació de Barcelona. El *SomCanalla*, la publicació dels nens i nenes de les Garrigues, optava a un premi en la categoria de Premsa Local, que porta el nom de Tasis-Torrent.

Finalment, la publicació va quedar finalista, per darrere dels guanyadors, que van ser la *Revista de Cambrils* i el setmanari *La Fura*, del Penedès i el Garraf, que es van repartir el premi.

Unes setmanes abans, *SomGarrigues* havia rebut una distinció a millor disseny.

Les emergències no avisen. El més important és estar preparat.

Prepara't. Protegeix-te. El teu kit sempre a punt!

Informa-te'n a través dels canals digitals.

protecció civil

Generalitat de Catalunya

El Govern de Tothom

Teatre Foment Juneda

EL FOMENT EMOCIONA

També als més petits

TUMBALAFUSTA

La Ruta 40, Xavier Bobés i Pau Matas

diumenge 21 de desembre
18:00h Teatre Familiar
Teatre Foment, Juneda

a partir de 5€
més informació i entrades a:
www.teatrefoment.cat

Ajuntament de Juneda · Diputació de Lleida · Generalitat de Catalunya Departament de Cultura

CLUB DE LECTURA + FICCIÓ DIGITAL

BIBLIOTECA EMILI PUJOL
LA GRANADELLA

NOVA PROPOSTA DE LA BIBLIOTECA!

AQUEST CURS ELS CLUBS DE LECTURA ES TRANSFORMEN EN UNA EXPERIÈNCIA INNOVADORA QUE UNEIX LLIBRES I VIDEOJOCS DE QUALITAT. UNA ITINERÀNCIA DE LECTURES I JOCS DIGITALS PERQUÈ ELS INFANTS GAUDEIXIN DE LA LECTURA, DESENVOLUPIN UNA MIRADA CRÍTICA AL MÓN DIGITAL, APRENGUIN A RECONÈIXER EL VALOR CULTURAL DELS VIDEOJOCS I FOMENTIN LA SEVA CREATIVITAT.

MINI CLUB "LA LLAVOR"
INFANTS DE 5 A 7 ANYS
DILLUNS DE 17:00 A 18:00H.

CLUB "EL BROT"
NENS I NENES DE 8 A 12 ANYS
GIJOUS DE 17:00 A 18:00H.

INICI EL 13 D'OCTUBRE!!

PER A MÉS INFORMACIÓ, ADRECEU-VOS A LA BIBLIOTECA, AL CORREU BIBLIOTECA@LAGRANADELLA.CAT O AL TELÈFON 973 133 719.

CAL INSCRIPCIÓ PRÈVIA!!!

1971 2021 biblioteca Emili Pujol 50anys

Ajuntament de La Granadella

Escala en hi-fi solidari per la Marató

amb la participació
de tots els cursos de l'Escola
la Bassa i amb la temàtica
de clàssics de Disney

Ajuntament Torregrossa

Diumenge
14 de desembre
a partir
de les 17.30 h

La Marató · 3cat

cdiap

Servei gestionat per:
TALMA
Persones al costat de Persones

Talma: servei i suport a les persones
Contacte: 973 15 03 30 – *cdiap.garrigues@talma.cat*

La fisioteràpia respiratòria, una aliada contra els refredats infantils

La tardor és una estació de canvis: el paisatge es transforma, la temperatura baixa, els dies s'escurcen... i toca fer el famós canvi d'armari. Però aquests canvis no només els notem nosaltres: els infants també els senten, i és quan arriben els primers refredats, la tos i els mocs tan típics d'aquesta època de l'any.

Quan un infant té mocs, l'aire entra amb més dificultat als pulmons i han de fer un esforç extra per respirar. Dit d'una manera senzilla: entra menys aire i l'intercanvi d'oxigen no es fa tan bé com hauria de ser. Això fa que els petits i petites de casa es cansin més, respirin més de pressa, tinguin el pit una mica més mogut del que és habitual i tinguin menys gana.

És just aquí on **la fisioteràpia respiratòria es converteix en una gran aliada.** Aquesta branca de la fisioteràpia ajuda a millorar la funció pulmonar, la respiració i l'eliminació de mocs. En infants és especialment útil en casos de refredats amb molta mucositat, tos persistent, bronquitis, bronquiolitis o altres malalties respiratòries que dificulten el descans i la vida quotidiana. L'objectiu és clar: ajudar a eliminar els mocs i millorar la ventilació pulmonar perquè el nen o la nena pugui respirar millor i recuperar-se més ràpid dels refredats. **És un tractament natural, segur, indolor i molt efectiu.**

Durant una sessió, el/la fisioterapeuta utilitza tècniques manuals suaus i adaptades a cada infant. A més a més, les famílies aprenen petits trucs útils per aplicar a casa: com col·locar el nen/a per afavorir la respiració, com ajudar-lo a expulsar mucositats o en quins moments convé consultar el/la pediatre.

La fisioteràpia respiratòria no és invasiva i molts infants es relaxen durant la sessió. Els seus beneficis són clars: facilita la neteja de les vies respiratòries, redueix la tos i la congestió, millora el descans i afavoreix una millor alimentació alhora que evita complicacions i pot reduir la necessitat de medicació o hospitalitzacions. A més a més, és una gran eina per reduir l'ús innecessari d'antibiòtics, prevenir complicacions i garantir un millor descans nocturn.

Si teniu dubtes, és important que demaneu l'ajuda d'un professional perquè us orienti sobre quan és recomanable iniciar la fisioteràpia respiratòria, com funciona i què podeu fer des de casa per ajudar el vostre infant. L'equip us assessorarà i us acompanyarà perquè sapigueu escollir el millor per a la salut respiratòria del vostre fill o filla.

En resum, **la fisioteràpia respiratòria és una ajuda molt valuosa perquè els infants puguin respirar millor, recuperar-se abans i tornar a fer vida normal amb més energia.** I les famílies guanyen eines pràctiques per cuidar la salut dels més petits amb confiança i tranquil·litat.

REPORTATGE

Xavier Franch Sas
somcanalla@somgarrigues.cat

A ballar! La dansa dintre de les aules

Una disciplina que és present i que pot créixer

Tradicional o contemporània, la dansa ha anat guanyant presència als escenaris de les Garrigues. Però, i a les aules? Les veus expertes assenyalen com de bona és per a la psicomotricitat, per desenvolupar la creativitat, per treballar en equip, entre d'altres. Però en el dia a dia dels centres la seva presència és desigual perquè depenent de qui hi hagi al capdavant, dels seus coneixements, dels seus recursos i possibilitats hi tindrà més pes o menys.

Taller de ball dedicat a les sardanes a l'escola d'Arbeca. FOTO: E.A.

Cada vegada és més fàcil veure als pobles de les Garrigues espectacles de dansa, ja sigui tradicional o bé contemporània. Les Borges i Juneda, per exemple, han anat ampliant les activitats culturals que tenen a l'agenda. Projectes com Tardor en Dansa també ajuden que aquests municipis hagin donat més espai de la seva programació cultural a aquesta disciplina. Per als joves, la iniciativa Plançó havia donat un impuls a poder veure obres i espectacles diferents, a més de conèixer nois i noies de tot arreu de les comarques de Ponent.

A Juneda, la col·laboració entre l'escola Manuel Ortiz i Castelló i el Teatre Foment ha permès que els nens i nenes siguin espectadors de luxe de propostes escèniques alternatives i de ball. Algunes vegades, fins i tot n'han sigut protagonistes. Ja fa alguns estius que el Festival de Música Popular i Tradicional de la Granadella inclou tallers de danses per als nens i nenes. D'altra banda, fa un parell d'anys, l'alberg municipal va acollir les colònies d'estiu d'una escola de danses urbanes. Aquestes van acabar amb un taller i demostració públics.

En altres casos, són les sardanes i la col·lecció de balls populars catalans i de països veïns els que serveixen com a porta d'entrada. Podem pensar en alguns tallers de sardanes, per exemple.

La dansa apareix reflectida al currículum, però té un pes diferent segons els mestres

Dintre l'escola, al currículum

La dansa apareix reflectida al currículum escolar però a cada centre i a cada zona escolar rural (ZER) hi té un pes diferent segons els mestres de música i l'equip directiu que hi hagi al capdavant. Un docent engrescat i amb recursos pot donar forma a més activitats de dansa que no pas un que no tingui tanta energia.

A més dels docents de música, que són clau, en alguns casos també hi té importància el mestre o la mestra d'educació física, que també compta dins les seves obligacions amb la difusió de la dansa.

Després d'aquest nivell bàsic, hi ha altres oportunitats on el ball treu el cap i és una

eina educativa per als nens i nenes. Parlem dels festivals i projectes específics. Les festivitats tradicionals, com la castanyada i Nadal, i les activitats lligades a La Marató o el final de curs són un altre moment idoni perquè la canalla connecti amb el teatre, la música i la dansa. Cal pujar a l'escenari junts per dir en veu alta els discursos que s'han preparat o seguir les coreografies que s'han assajat.

Judith Pelegrí, directora de l'escola Els Aubis de l'Albi, presenta una altra fórmula, a vegades lligada a aquestes representacions. Cada curs tenen un projecte interdisciplinari i aquest cop l'han encarat a la tradició i cultura popular catalana. Hi exploren un gran nombre d'elements festius de casa nostra i un dels que hi té un pes important són els balls. Volien trencar amb el fet que alguns nens no coneixien peces tan catalanes com la sardana. L'escola La Rabassa de les Borges també ha triat aquest tema enguany pel seu treball interdisciplinari. A Alfés ho van fer així durant el curs passat.

Les escoles d'Arbeca, Juneda i les Borges han participat en el projecte Saltem i Ballem

Un cop es comença amb la dansa, costa parar. Pelegrí reconeix que "als nens i nenes els fascina. Els encanta ballar i, si per a ells és important, s'ha de tenir en compte en el dia a dia de l'escola". El mestre de música de la ZER l'Eral (Alcanó, Alfés, Sarroca, Sunyer i Torrebesses), Jaume Puyalto, considera que la dansa és "un comodí ideal" i que a les seves aules hi entra sovint. "A totes les classes fa falta en algun moment. El fet corporal els va molt bé als nens i les nenes" afegeix. La mestra de música de la ZER Vall de l'Aranyó (Castelldans i l'Albagés), Laia Noguera, també creu que estaria bé que hi hagués projectes propis i externs de dansa als centres i "que se li donés més importància, ja que queda una mica oblidada".

Espectacle Petit Break a Juneda, amb la canalla de públic molt atenta. FOTO: Arxiu

En aquesta línia, tant les escoles Albirka d'Arbeca, com Manel Ortiz i Castelló de Juneda com la Rabassa de les Borges han participat o participen en el projecte Saltem i Ballem de la Federació Sardanista de les Comarques de Lleida. "Són experts", diu la directora de la Rabassa, Esther Arqués, "i tenen una manera d'ensenyar molt divertida".

Veus expertes proposen més dansa

Mentre va estar oberta, l'escola Estil Dansa de Mireia Serra a les Borges va formar molts nens, nenes i joves en ballet i altres estils. A més, cada curs visitava els centres del municipi per fer-hi alguna activitat. Ara, però, ja fa tres anys que va tancar. Creu que a l'escola "no es fa prou dansa" i que aquesta és "molt important per la psicomotricitat, el desenvolupament de la faceta artística i creativa" de la canalla. Afegeix que si no es treballa, "potser no es descobreix la vocació dels infants". A més, també creu que ballar des de ben petits permet superar prejudicis que es veuen a la societat sobre la dansa.

La coreògrafa Sandrà Macià, originària de les Borges i fundadora i directora de l'escola Dancescape de Lleida, explica que la dansa és bona a nivell "físic, mental i emocional" i que l'edat escolar "és un moment molt bo per començar". A més, ajuda a la coordinació, al treball en equip i també a reforçar la paciència i la cultura de l'esforç per aconseguir que cada pas de la coreografia surti bé. Al seu centre col·laboren amb escoles i instituts de Lleida per a la difusió d'aquesta disciplina. "Si s'ha fet dansa a l'escola o com a extraescolar, es nota", afegeix.

Ens trobem, per tant, que el ball és present, però que depèn de cada centre la seva importància. Que durant el curs hi ha oportunitats per fer aparèixer la dansa, dins d'activitats temàtiques i transversals, però també específiques. Però, també sorgeix el reclam que se'n podria fer més. Ballem?!

ENTREVISTA

Xavier Franch Sas
somcanalla@somgarrigues.cat

Rafel Safont Aliaga i Àngel Roig Olivart · C.E. Borges Blanques i C.E. Juneda

"La canalla disfruta més les partides d'escacs amb temps, són més dinàmiques"

X> Quan vau començar a jugar a escacs?
À> Devia ser el 1986, amb el Ton Deutú. I el 1987 ja em van federar. Abans ja en sabia una mica perquè jugava amb mon germà.
R.> La meva és una situació molt similar. Jo jugava a casa amb la meva germana, que ja estava federada i l'acompanyàvem als torneigs. Vaig anar a classe amb el Joan Falcó, però jo no em vaig federar mai. Al cap de potser 25 anys de no jugar-hi em vaig inscriure al Juneda.

X> Heu fet gaires partides entre vosaltres?
À> No, no... Hem jugat com a equip contra altres rivals, però entres nosaltres no.
R.> Per a mi el Juneda és un club de referència, d'acollida a l'hora de jugar. És un grup màgic i han sigut uns mestres.

X> Com va ser que vau tornar a crear el Club d'Escacs de les Borges?
R.> Em van agafar diversos companys que en tenien ganes i que deien que hi havia molta gent a les Borges que estava engrescada. A més, el Joan Falcó just havia deixat de fer classes a les escoles fa un parell d'anys. Al final, els vaig dir que ho intentéssim. Hem agrupat força gent interessada. Quedava una mica de material de l'antic club, però per la majoria de coses, comencem de zero.

X> A Juneda heu promogut classes d'escacs a les escoles, per a la canalla. A Borges també ho voleu intentar?
À> Vam començar als vuitanta, amb el Ton Deutú. Després hi va haver moments que s'havien parat i que se'n tornaven a fer, amb el Ton i el Ramon Jové. Els últims dos cursos n'havíem fet amb un monitor, però aquest no hi havia prou nens. A vegades també costa trobar monitors.
R.> Sabem que no és fàcil. És un esport que és una mica diferent. Vam contactar amb les associacions de famílies (AFA) i volem fer classes a les Borges. A més, estem oberts a col·laborar, perquè crec que val més la pena sumar que no restar. Tots els que hi hem continuat jugant ha sigut perquè de ben petits en vam aprendre. Si tenim gent jove, ens assegurem el futur.

X> La importància dels bons mestres.
À> No és només saber jugar. També és saber ensenyar, saber tractar la canalla...
R.> Per això el Joan és el president del C.E. Borges. Per aquesta trajectòria que té!

X> Quins diríeu que són els aprenentatges i valors principals dels escacs?
À> Fas treballar el cap! Fas càlcul, memòria, respectes les regles, igual que en el futbol o altres esports...
R.> I també aprens a gestionar la frustració en perdre una partida, que penso que s'està perdent una mica. No a tots els esports es fa de la mateixa manera. Els escacs t'ho fan treballar internament.

X> Als escacs jugues contra persones més grans, però també més petites...
À> L'any passat vam jugar contra un equip i a un home li vaig preguntar l'edat que tenia, perquè m'hi havia enfrontat quan jo en tenia 15 o 16. Ell ara en té 92! I nois i noies poden jugar barrejats perquè el físic no importa. De cap, tots som iguals. Si perds és perquè l'altre ha jugat millor o perquè tu t'has equivocat.
R.> I un altre exemple. A mi em va tocar jugar contra una noia transgènere. Vull dir que al final, als escacs, veus la diversitat.

X> També hi ha modalitats, com les partides ràpides. Us agraden més les clàssiques o contrarellotge?
R.> Cada opció té el seu atractiu. A mi, que no ho havia fet gaire, em va encantar jugar amb temps i apuntant. Hi ha partides que acabes guanyant o perdent pel temps.
À> Quan era jove les gaudia molt, les partides ràpides. La canalla disfruta més perquè són més dinàmiques. Però m'he anat fent gran i ja no tinc ni els mateixos reflexos ni calculo tan de pressa.

Les Borges, 1990 i Juneda, 1978. Companys d'escacs durant anys al Club d'Escacs Juneda. Ara, des de fa algunes setmanes, Safont forma part del nou Club d'Escacs de les Borges. Les dos entitats tenen la voluntat de difondre aquest esport de taula, que té l'estratègia com a principal atractiu. I ho volen ensenyar als nens i nenes perquè coneguin la disciplina, tot i que no sempre és fàcil per la competència d'altres esports i extraescolars.

Premsa Comarcal

EL NOSTRE

PAPER

ÉS:

el contingut de qualitat

la llengua

el rigor

la confiança

i el territori

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Zona Escolar Rural Vall d'Aranyó

Escola Mare de Déu de Montserrat de l'Albagés

Festa de retrobament amb la ZER

Aquest any, hem pogut convidar tots els companys i companyes de l'escola Timorell de Castelldans.

Quan ve el temps de collir castanyes a l'Albagés la celebrem de forma molt divertida...

El passat dijous 30 d'octubre van vindre els nens i nenes de Castelldans a fer una trobada a l'Albagés. Vam estar molt contents i contentes d'ensenyar-los l'escola nova que teníem. Vam fer moltes activitats divertides per celebrar la castanyada junts.

Primer els nens de Castelldans i de l'Albagés vam fer polseres i collarets amb piuets i macarrons de pasta pintats amb pintura.

Després vam anar a esmorzar i a jugar. A l'acabar l'estona de pati els més grans vam fer una gimcana per tot l'Albagés. Vam superar diferents proves com ara fer paraules, fer voltes al camp de futbol amb sacs, fer torres amb cons... Els més petits van fer la gimcana a l'escola.

Després vam poder dinar tots junts al nostre pati mentre alguns pares i mares ens preparaven les castanyes.

Abans de menjar-nos les castanyes vam anar a la Sala del poble i vam gaudir d'una representació de diferents contes per part de la companyia 'No patiskos'. Van ser molt divertits i vam riure molt. Finalment vam anar a menjar les castanyes i ens vam divertir molt.

Va ser un dia diferent on es va omplir la nostra escola i, a més a més, vam fer amics i amigues nous i vam conèixer mestres noves també.

Una taula dels sentits amb tots els colors de l'estació.

Invitació especial

Els i les alumnes de l'escola Mare de Déu de Montserrat de l'Albagés hem convidat els alumnes de l'escola Timorell de Castelldans a veure la nostra nova escola i a celebrar la castanyada amb nosaltres.

Escola ELS AUBIS
ZER Riu Set

Escola Els Aubis de l'Albi

Un berenar de tardor per llepar-se'n els dits!

Els alumnes de Cicle Superior de l'escola organitzem un berenar de tardor per celebrar la Castanyada.

El divendres 31 d'octubre vam celebrar la Castanyada a l'escola i els alumnes de Cicle Superior vam tenir una magnífica iniciativa: preparar un berenar de tardor per compartir amb els nostres companys i companyes, mestres i famílies.

Primer, vam escriure la llista de productes típics de la tardor que volíem oferir al berenar, com taronges, pomes, moniatos, fruits secs, magranes, mandarines, codonyat, figues... i després, ens vam posar mans a l'obra! Ens vam organitzar en petits grups per preparar i emplatar el berenar, cuidant tots els detalls perquè fos tan saborós com bonic. També vam esprémer suc de taronja natural! Al berenar hi vam afegir els panellets que vam fer a l'escola durant aquella setmana i les castanyes que va coure l'AFA. Era molt complet!

Va ser una experiència molt especial que ens va permetre treballar en equip, conèixer millor els aliments de temporada i gaudir d'un moment de convivència tots junts.

Els alumnes i la fruita de temporada.

El berenar va ser un èxit!
Sabeu què és el que va triomfar més?
El suc de taronja natural!

Alimentació de temporada

Creiem que és molt important menjar fruites i verdures de temporada perquè són més sostenibles, ecològiques i bones per al medi ambient. Els productes propis de cada estació són més bons i més sans per al nostre cos i tenen més vitamines i energia.
Portar una fruita de l'altra punta del món quan no és de temporada és molt car i contamina molt.
Animem a tothom a reflexionar sobre aquest tema i intentar canviar els seus hàbits menjant productes de temporada i proximitat.

Escola La Dula d'Alcanó

Petites veus amb grans drets

Els drets dels infants volen ben alt a l'escola La Dula d'Alcanó.

Tots els infants tenim dret a somiar, jugar i ser feliços arreu del món!

A l'escola La Dula hem treballat els drets dels infants de forma molt especial. Primer, hem parlat de què és un dret: dret a la salut, anar a l'escola, tenir una família, poder jugar, viure en pau... Després hem reflexionat sobre si aquests drets es compleixen a la resta del món. Malauradament, hem descobert que hi ha infants que no gaudeixen dels mateixos drets que nosaltres.

Per mostrar tot el que hem treballat, hem realitzat un mural ple de colors i globus. Cada globus representa un dret i els infants n'han escollit un per escriure-hi el seu missatge. Els globus volen ben amunt, com si els drets s'enlairessin per fer arribar a tots els racons del món.

A més, hem fet una foto de grup amb el mural per recordar que tots junts podem fer del món un lloc més just i amable per a tots els infants.

Amb aquest treball hem entès que tenir drets també vol dir respectar els dels altres i que tots podem fer petits gestos perquè els drets dels nens i nenes siguin una realitat arreu del món.

Tenir i respectar els drets

A l'escola La Dula els infants han après i reflexionat sobre els seus drets de manera vivencial i creativa, elaborant un mural en què simbolitzen cadascun dels drets fonamentals dels infants. A més, han entès que tenir drets també implica respectar els dels altres i que tots poden contribuir a fer del món un lloc més just i amable per a la infància.

La canalla, amb un mural fet durant l'activitat.

Escola d'Alfés

Entrevistem als veïns que van a la Llar de Jubilats

Els nens i nenes de l'escola es posen a la pell de periodistes per saber més coses de la vida dels aufesins.

Quan vas néixer? El 28 de gener de 1947.

Quant fa que t'has jubilat? Fa 15 anys.

Quants nets tens? 3, que es diuen Guillem, Jana i Nil

Quants éreu de colla? (Antonieta) Érem 8 germans i jo era la petita. Érem 4 amigues de colla. Abans no ens deixaven anar els nens amb les nenes; les escoles eren separades. Els nens i nenes jugaven per separat. Les normes eren així.

A què jugaves de petita? A pilota, als ossets, a la corda, al palet...

De què treballaves? En un banc i de pageses. Treballàvem a temporades, a les olives, ametlles i en feines de casa, o cosir la roba que s'estripava, entre altres coses.

Quantes nòvies vas tenir? 1, i d'amics, 4.

Què vas estudiar? Educació infantil, i ara em dedico a la tercera edat. EGB.

Què t'agrada menjar? No podíem triar gaire, no hi havia tantes coses. Matàvem un corder a casa, pollastres del corral, matàvem el porc i teníem una cabra per a la llet. De tant en tant, compràvem algun plàtan o taronja. No podíem plantar perquè, al no haver-hi canal, no hi havia regadiu. Pa amb vi i sucre.

Fas infusions amb herbes? Quines utilitzes? Marialluïsa i camamilla. Sopes de pa amb timó.

Quina herba és la que més t'agrada per cuinar? La reina de les herbes d'aquesta zona és el timó, però per cuinar fer servir llorer, romer i fonoll.

Quines feines fèieu? Tallar cotó i alfals amb falçó i dalla.

Quina herba prens per curar-te el mal de panxa? La camamilla i la botja, que són curatives.

Quins animals utilitzàveu abans per treballar el camp? Una o dos mules per llaurar, sembrar i collir. Pujaven el panís i estiraven el carretó.

Quines màquines utilitzàveu? No n'hi havia cap, només hi havia estris.

Per què vau decidir quedar-vos a treballar a la zona rural? Perquè, com vivíem aquí, s'havia de fer el que hi havia. Abans es feia molt cas als pares, no hi havia tants diners com ara i ens havíem de quedar a casa per ajudar-los. A les nenes, a certa edat, les feien quedar a casa per fer-hi les feines: anar a collir, cuinar..., i els nois anaven al camp. No hi havia gaires opcions.

Quants dies treballàveu a la setmana? De dilluns a dissabte. Diumenge anàvem a missa i molts altres a collir olives, quan era temporada. També anàvem a fer soroll perquè els estornells no es mengessin les olives.

Què conreàveu als camps? Ametlles, orri o blat.

Treballàveu en grup o sols? Us ajudava algú? Hi havia feines que eren en grup, com collir olives i recollir llenya. Individualment, llauraven els homes. A treballar hi anava tota la família, des del més petit fins al més gran.

Quines receptes fèieu abans? El que podíem: orelletes per la festa major, cassoles de tros, pollastre amb bolets, carxofa o caragols.

Us guanyàveu més bé la vida abans o ara? Abans es pagava molt poquet, en pessetes. Però el nivell de vida era diferent, ja que la gent no comprava tantes coses i no sortia tant.

Era més fàcil treballar abans o ara? Ara és molt més fàcil perquè hi ha molta maquinària que abans no teníem.

Correllengua d'Arbeca 2025: Català(nets) a l'atac

La segona edició del Correllengua d'Arbeca es va celebrar el dissabte 18 d'octubre, sota el lema "el català és cosa de tots". Les activitats programades, que tenien en compte la canalla, els joves i els adults, eren molt variades: teatre infantil amb l'obra *El monstre de colors*, cercavila i actuacions de cultura popular, berenar, concurs de reels d'Instagram, bingo musical i concert del grup Tal Kual. Una tarda de foment del català i de la cultura popular per a tothom.

Les Borges Blanques també ha recuperat des de fa un parell d'anys el Correllengua. En el seu cas, celebren un espectacle de rap improvisat, també anomenat freestyle en anglès, i glosa, rima improvisada tradicional.

2022

A LES GARRIGUES TORNA EL SERVEI DE LLEURE NADALENC DE QUALITAT, I GRATUÏT!

Els dies 22, 23, 24, 29, 30 i 31 de desembre durant els matins els infants de 3 a 12 anys podeu gaudir d'un espai d'activitats i jocs.

Inscripcions fins al 15 de desembre a les 23:59h. Després d'aquest horari no s'acceptaran més inscripcions.
Si s'arriba al màxim d'inscripcions, es farà rotació de manera que tots els infants puguin assistir-hi almenys 1 dia.

Pots inscriure's a qualsevol punt GAC de la comarca. Consulta punts i horaris:

L'Albi 9h a 13h	**Escola Els Aubis**
Arbeca 9h a 13h	**Escola Albirka**
Bellaguarda 9h a 13h	**Sala Polivalent**
Borges 9h a 13h	**Escola La Rabassa**
Bovera 10h a 13h	**Escola Vallmajor**
Castelldans 9h a 13h	**Escola Timorell**
Cervià 9h a 13h	**Escola El Cèrvol**
El Cogul 9h a 13h	**Escola Camp Crusat**
Espluga Calba 9h a 13h	**Escola Porcel de Cervera**
Fulleda 9h a 13h	**La Sala**
La Granadella 9h a 13h	**Espai Familiar**
Juncosa 9h a 13h	**Sala dels Jubilats**
Juneda 9h a 13h	**Sala Parc 1 d'Octubre**
Els Omellons 9h a 13h	**Escola Josep Güell**
La Pobla de Cèrvoles 10h a 13h	**Sala del Foment**
Puiggròs 9h a 13h	**Casal Cultural**
El Soleràs 10h a 13h	**Centre cívic**
Els Torms 9h a 13h	**Escola Joan Benet i Petit**
Vinaixa 9h a 13h	**Casal Vinaixenc**

Inscriu-te a través del link Formulari GAC Nadal forms.gle/KAawUNxyXuN3knVA8.

Contacte : garriguesconcilia@gmail.com 644 40 33 16 garrigues_concilia

CONSELL ESPORTIU de les Garrigues · Temps Cures · Consell Comarcal de Les Garrigues · Generalitat de Catalunya Departament d'Igualtat i Feminismes Secretaria de Feminismes · CORRESPONSABLES

Escola Albirka d'Arbeca

Famílies conta contes a educació infantil

Les famílies entren a l'aula per compartir contes i emocions amb els infants.

El curs passat, vam iniciar l'activitat de "Famílies contacontes" a educació infantil. Aquesta iniciativa continua aquest curs perquè explicar contes és compartir emocions, imaginar mons nous i ampliar vocabulari.

Mares i pares han vingut a explicar contes a les classes. Cada visita ha estat un moment especial, esperat amb molta il·lusió pels infants, que veuen com les seves famílies entren a l'aula convertides en narradors i protagonistes.

Cal destacar que els contes explicats per les famílies són de diversa tipologia, plens de personatges i aventures, donant a conèixer contes que no tenim a l'escola.

A més de fomentar el gust per la lectura, aquesta activitat ha permès enfortir el vincle entre escola i família, creant un ambient de proximitat i confiança. Agraïm a les famílies la seva dedicació i el temps compartit, on en cada conte hem viscut una experiència màgica.

Gràcies, famílies contacontes!

Contes que ens han explicat

- El Monstre Blau
- Daniela pirata'
- Un cuc suculent i rodanxó
- La Lola busca l'arc de Sant Martí
- Sedafí
- Superratolí
- La bruixa que no volia ser princesa

La iniciativa de convidar mares i pares a explicar contes a l'aula ha omplert les aules d'educació infantil d'il·lusió. Cada conte ha estat una finestra oberta a noves aventures, fomentant el gust per la lectura i reforçant el vincle entre escola i família. Aquesta experiència ha fet de la lectura un moment proper, en què la veu familiar esdevenia un pont entre casa i escola.

Una família de l'escola explicant el conte.

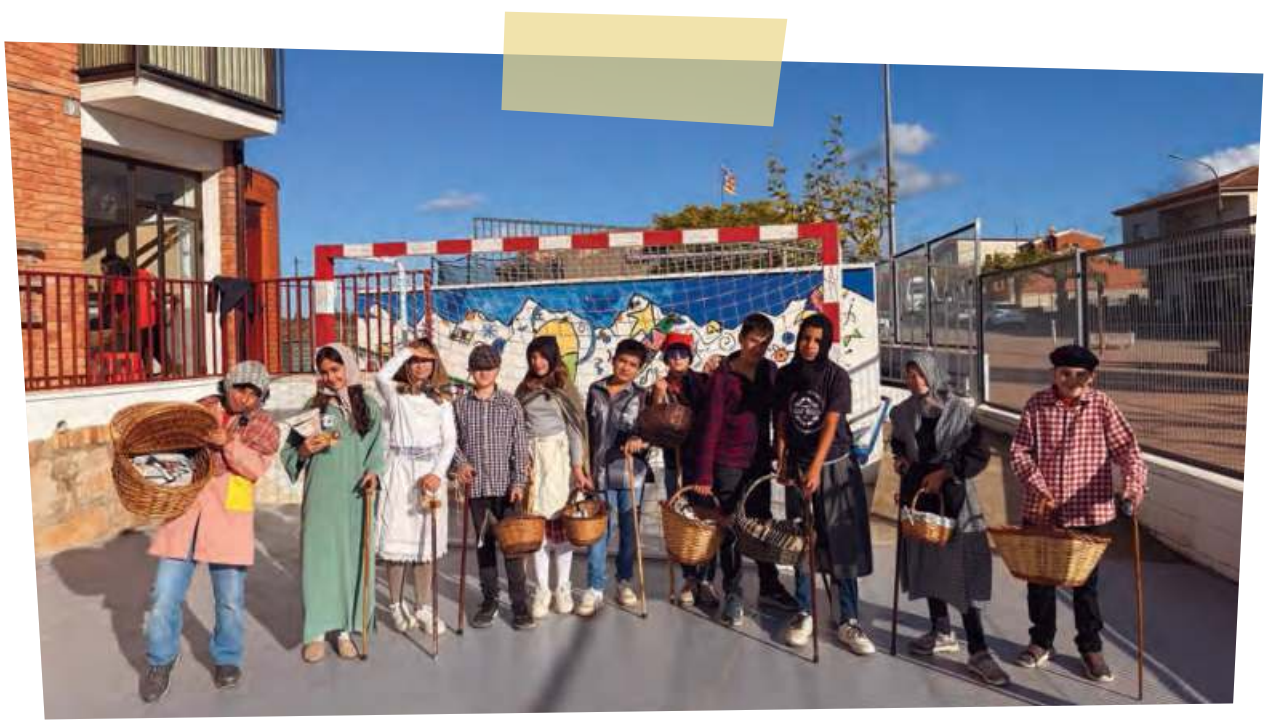

Escola Els Set Focs de Bellaguarda

La Castanyada de la ZER a Bellaguarda

Aquest any, tots els alumnes i mestres de la ZER Elaia ens hem reunit a Bellaguarda per celebrar plegats la tradicional Castanyada.

La Castanyada de la ZER va tenir diferents formes i activitats.

La Castanyada i Halloween tenen un origen comú: celebrar l'arribada de la tardor i recordar els difunts

En arribar, l'alumnat de cicle mitjà i superior va participar en "A la recerca del codony perdut", una gimcana plena de pistes, misteris i rialles que va permetre descobrir Bellaguarda i aprendre com s'elaborava el codonyat, una recepta tradicional de la tardor. Va ser una experiència per aprendre, jugar i treballar en equip, tot gaudint dels sabors i colors de l'estació.

Mentrestant, els infants d'educació infantil i cicle inicial van gaudir amb la lectuar de l'àlbum il·lustrat de Helen Cooper "Sopa de carabassa", on emergeix la convivència i l'amistat. Després van crear un mòbil de la tardor amb pinyes, castanyes, fulles i branques.

Els més petits van experimentar amb la carabassa en totes les seves formes, descobrint-ne textures, colors i olors amb curiositat i entusiasme.

A la tarda, la festa va continuar amb danses preparades pels mestres de música. Per acabar, els nostres castanyers i castanyeres van repartir castanyes i panellets.

Va ser una Castanyada ben divertida i plena de tradicions compartides!

L'origen de la festa

Sabeu per què mengem castanyes per la Castanyada? Fa molts anys, la nit abans de Tots Sants els campaners de les esglésies havien de fer sonar les campanes tota la nit i ho feien a mà. Com que feia fred i havien d'estar desperts moltes hores, es reunien i compartien una bona paperina de castanyes calentes per escalfar-se i agafar energia. D'aquí ve la nostra tradició!

Escola La Rabassa de les Borges Blanques

Sortida de tardor

El cicle mitjà de l'escola La Rabassa fa la sortida del primer trimestre.

El passat divendres 24 d'octubre els nens i les nenes de 3r i 4t de l'escola La Rabassa de les Borges Blanques vam fer la sortida del primer trimestre. A primera hora del matí ens vam dirigir caminant cap a les instal·lacions de Borgescan que és una residència canina on, a més a més, també crien i ensinistren gossos. Allà, la Jolie, la gossa campiona d'Espanya i una de les deu millors del món, ens va fer una demostració juntament amb el José Luis, el seu entrenador, també vam poder tocar-la i fer-li carícies.

Després de la demostració vam continuar el nostre camí fins a arribar a l'ermita de Sant Salvador que es troba a uns 3,5 km del poble. Un cop allà ens vam repartir en 7 grups i vàrem fer les següents activitats entre la pineda que hi ha: dibuix al natural del paisatge, mandala de tardor amb fulles, branques i pedres, el joc del mocador, plantar un xiprer, una gimcana sobre curiositats de l'ermita, vam tocar la campana que sona molt bé, textures amb carbonet i finalment vam fer una cursa de relleus amb l'objectiu de fer un dibuix per equips.

Un cop acabades les activitats, dinar i després d'una estona d'esbarjo vam tornar xino-xano cap a l'escola.

Ens ho vam passar molt bé!

Vam conèixer la gossa campiona d'Espanya i vam plantar un arbre

Plantada d'un xiprer

L'activitat que més ens va agradar va ser la plantada d'un xiprer. Vam fer un forat amb eines, el vam col·locar amb cura i el vam tapar amb terra. Després el vam regar entre tots i totes. Ens va agradar molt perquè vam aprendre a cuidar la natura i a treballar en equip.

En plena acció de plantar un xiprer.

Col·legi Mare de Déu de Montserrat de les Borges

Descobrim la màgia de la tardor a la classe d'I3

A infantil explorem la tardor amb els sentits: fulles, fruits, colors i emocions!

Explorem la tardor amb les mans, la curiositat i els sentits

La tardor és una època molt especial a la classe de les Flors i les Plantes, 3 anys. Durant aquestes setmanes, hem realitzat diverses activitats vivencials que han permès als infants apropar-se als canvis de l'estació d'una manera significativa i plena d'experimentació. Amb la col·laboració de les famílies, que han aportat fruits i elements propis d'aquesta estació, hem creat el nostre racó de tardor. A partir d'aquest espai, els infants han pogut observar, tocar, olorar i, fins i tot, tastar diferents productes naturals com castanyes, magranes, fulles o bolets.

Hem experimentat també amb alguns dels ingredients utilitzats per elaborar panellets, com la pastanaga, el coco i el sucre, descobrint-ne les textures i olors. A més, hem après diverses cançons relacionades amb la tardor, que han enriquit el nostre vocabulari i afavorit moments de gaudi compartit.

Com ja és tradició, la Castanyera i el Follet del Bosc ens han visitat, aportant un toc de màgia i il·lusió a aquesta estació tan plena de colors, sabors i aprenentatges.

Una taula dels sentits amb tots els colors de l'estació.

Tallers i visites especials

Mantenir les nostres tradicions ens ajuda a compartir moments especials i a sentir-nos part d'una mateixa història. A través de les activitats de tardor, els infants descobreixen els colors, olors i sabors d'aquesta estació tan màgica. La visita de la Castanyera i el Follet del Bosc omple l'escola d'il·lusió i ens recorda la importància de viure i transmetre les nostres arrels.

Escola Vallmajor de Bovera

Trobada Bio: un dia per aprendre i gaudir de la natura

El dimecres 15 d'octubre, els infants de la ZER van participar en la Trobada Bio, una jornada sobre agricultura, alimentació i sostenibilitat.

Els nens i nenes van començar el dia visitant les màquines agrícoles, on van veure de prop el funcionament dels tractors, recol·lectores i altres eines essencials per treballar la terra. Amb curiositat i moltes preguntes, van aprendre com aquestes màquines ajuden els pagesos a cuidar els camps i a fer més eficient la collita. Tot seguit, van anar a la cooperativa d'oli, on van descobrir el procés de transformació de l'oliva en oli d'oliva, des de la recollida fins a l'embotellat, i van entendre la importància de consumir productes locals i de qualitat.

Després va arribar un dels moments més dolços del dia: el taller de cacau. Els infants van conèixer-ne l'origen, la transformació en xocolata i van experimentar amb els sentits, tastant el resultat final. Per acabar, van participar en un taller al CCOC, on van elaborar petites creacions culinàries i van reflexionar sobre la importància d'una alimentació sana i sostenible.

Els alumnes de la llar d'infants també van gaudir de la Trobada Bio amb activitats adaptades a la seva edat, manipulant i experimentant amb el cacau per fomentar la descoberta i la imaginació.

Activitats realitzades durant el dia.

Ens ho hem passat genial descobrint, aprenent i jugant sobre el cacau, les màquines agrícoles, l'oli i cuinant diferents receptes

La Trobada Bio

La Trobada Bio és una jornada pensada per acostar els infants al món de l'agricultura, l'alimentació i la sostenibilitat d'una manera vivencial i participativa. Durant tot un dia, els alumnes tenen l'oportunitat de descobrir d'on provenen els aliments que consumim i quins processos hi ha darrere de la seva producció. A través de tallers i activitats pràctiques, experimenten amb productes naturals, observen màquines i eines agrícoles, i coneixen la feina que fan els pagesos i les cooperatives del nostre entorn.

L'objectiu principal és fomentar el respecte per la natura i la importància de cuidar la terra, alhora que es promou una alimentació saludable i conscient. Aquesta trobada també vol despertar la curiositat dels infants, oferint-los un espai per observar, manipular i aprendre de manera activa. En definitiva, és una experiència enriquidora que combina aprenentatge, diversió i valors de sostenibilitat i cooperació.

ZER Zona Escolar Rural Vall d'Aranyó

Escola Timorell de Castelldans

Per sembrar alls heu de mirar la lluna

A la classe del cicle superior volem investigar si això que diuen els pagesos és cert.

A la nostra escola tenim un hort. És un projecte que ens agrada molt perquè és fàcil de fer, ens apropa al món de les plantes i veiem resultats ràpid. Fa anys que hi dediquem temps i no només serveix per a medi, sinó que aprenem moltes coses: com dissenyar la plantació, recollir dades, construir gràfics i treballar la llengua. Aquest curs aprofitem aquest recurs per fer ciència. Estem treballant en un projecte molt especial: quina relació hi ha entre els alls i la lluna?

Som la classe de cicle superior i ens va sorgir la idea quan parlàvem de coses del cel, com els eclipsis o les superllunes. Algú va comentar que la lluna influeix en el creixement de les plantes i vam decidir investigar i descobrir si això és veritat.

El calendari lunar ens va mostrar quan havíem de plantar els alls, ho vam fer en 4 moments, és a dir, als canvis de lluna. Ara ens queda esperar i comprovar de primera mà si és cert o no el que diuen els pagesos sobre la lluna.

El projecte es va iniciar amb les preguntes que els alumnes van a fer a les seves famílies sobre el tema. Algunes respostes són: sí, la lluna afecta les plantes per la força d'atracció, com passa amb les marees, els alls creixen més i millor en lluna creixent; el padrí diu que afecta els bolets i molt a les tomates; sí, a casa meva som pagesos i em van dir que creuen amb la influència de la lluna.

Cada dia ens sorprenem en veure com han crescut les plantes. Ens sentim científics i aprenem molt treballant així

A peu de la jardinera, preparats per l'experiment.

Escola El Cérvol de Cervià de les Garrigues

Els alumnes gaudim de la biblioteca!

Contes, llibres i rialles omplen la llar d'infants en una activitat que fomenta la lectura i la curiositat per aprendre.

El bibliotecari, Damià Alentorn, va rebre els nens i nenes de l'escola.

La lectura ens uneix, ens diver-teix i ens convida a viatjar amb la imaginació

El passat 16 d'octubre, les nenes i nens de la llar de l'escola van gaudir d'un matí molt especial organitzat per la Biblioteca Pública de Cervià de les Garrigues amb una sessió de contacontes plena de màgia i participació. L'activitat, pensada per fomentar l'amor pels llibres i l'escolta activa, va tenir lloc a la llar del centre. En Damià, el bibliotecari, va arribar amb un munt de contes preparats i un cistell ple d'objectes de la tardor per endinsar els infants en el descobriment d'aquesta estació. Durant la sessió, els petits van escoltar històries que despertaven la seva curiositat i van gaudir remenant tot el que hi havia al cistell. Per la nostra escola, la biblioteca és un espai molt especial. Els alumnes d'Educació Infantil i Primària hi anem un cop al mes, fem ús del préstec per llegir a les aules i participem en activitats de lectura molt engrescadores. Estem contents de viure experiències que ens fan estimar la lectura i compartir històries màgiques!

Gràcies per fer-nos estimar els llibres!

Volem dedicar un agraïment molt especial a en Damià, que col·labora de manera activa amb l'escola, i sempre està disposat a satisfer les nostres peticions de llibres de qualsevol temàtica o a dinamitzar la biblioteca amb les visites escolars periòdiques.

Les Borges Blanques 2025 - 2026

PARC de NADAL

LLOC:
PAVELLÓ
FRANCESC MACIÀ

24, 27, 28, 29 i 30
DE DESEMBRE

2, 3, i 4
DE GENER

HORARI:
De 16:00h a 20:00h

Entrada General: 3,5€
Entrada Participant*: 2,5€

ABONAMENTS :
General: 18€
Participant*: 13€

VENDA D'ABONAMENTS ANTICIPADA
A WWW.APASSOMI.ORG

GRAN CAGADA DEL TIÓ

24 DE DESEMBRE A LES 5 DE LA TARDA
AL PARC DE NADAL - ACTIVITAT GRATUÏTA

TOTA LA INFORMACIÓ A WWW.APASSOMI.ORG/ACTUALITAT
*INSCRITS A LES ACTIVITATS DE CURS 2025/26 DE L'ESPLAI APASSOMI

ORGANITZA:

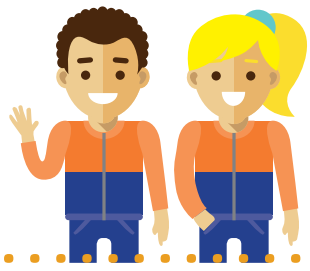
Grup d'Esplai Apassomi
Les Borges Blanques • Les Garrigues • Catalunya

Ajuntament de les Borges Blanques

ESPLAI_APASSOMI
APASSOMI

Escola Porcel de Cervera de l'Espluga Calba

Hem descobert el violoncel!

La mestra de música va portar el seu violoncel i vam aprendre com funciona, com sona i com es toca aquest instrument tan especial.

A questa setmana vam viure una activitat molt especial a l'escola: la mestra de música va portar el seu violoncel perquè el poguéssim conèixer. Quan el vam veure, ens va sorprendre la mida i ens va explicar que, per això, es toca assegut. Ens va ensenyar les parts del violoncel i també l'arquet, que està fet de fusta i de pèl de cavall. Ens va fer molta gràcia descobrir que, per fer sonar les cordes, podem fregar-les amb l'arquet o pinçar-les amb els dits i fer pizzicato. També vam aprendre que aquest instrument forma part de la família de corda fregada i que cada un d'aquests instruments té una veu diferent. A més, vam descobrir l'idioma de la clau de fa, una molt diferent a la que estem acostumats. Vam poder gaudir d'escoltar una peça musical, però el que més ens va agradar va ser quan ens va deixar provar el violoncel. Alguns vam fer sonar una corda i altres vam poder fer lliscar l'arquet. Ens vam sentir músics de veritat!

Provant el violoncel a classe.

Un alumne:
"Quan he fet sonar l'arquet m'he sentit com si fos a un concert!"

Audició de l'instrument

El que més ens va agradar de l'activitat va ser poder veure de tan a prop un instrument que no és tan comú. Ens va sorprendre descobrir tots els detalls: la pica que es clava a terra, la forma del cos, l'arquet amb pèl de cavall i les cordes tan gruixudes. També vam aprendre que per tocar bé cal molta concentració i una postura correcta. Escoltar la peça en directe va ser molt especial, perquè es notava la vibració del so i ens transmetia calma. Ens va agradar molt poder preguntar tot el que volíem: com es transporta, quant pesa, quan va començar a tocar-lo... Però, sobretot, el moment més emocionant va ser quan vam poder tocar-lo nosaltres mateixos. Ens vam adonar que no és tan fàcil com sembla, però sí molt divertit. Va ser una experiència diferent i emocionant que ens va apropar encara més al món de la música.

Escola de la Granadella

Ens convertim per un dia en l'artista Leo Lionni

L'alumnat de l'escola de la Granadella vam pintar un mural com el Leo Lionni.

L'alumnat de l'escola de la Granadella fem l'activitat "Pinta que pinta" basant-nos en l'art del Leo Lionni

A l'arribar ens esperaven dues noies i un gran paper blanc a terra. Primerament, vam mirar un conte que el Leo Lionni havia il·lustrat. Tractava sobre un fons marí i ens van explicar les tècniques i els colors que havia utilitzat. Tot seguit, ens van explicar un conte sobre una família de punts: "El petit blau i el petit groc", i un altre sobre peixos titulat "Neda que neda".

Tot seguit, ens vam repartir per aquest gran mural blanc que hi havia a terra per crear el nostre propi fons marí. Hi havia unes esponges molt grans mullades amb pintura blava, verda, turquesa... i cadascú pintava la seva part, convertint el paper en un gran mar.

Després, vam estampar-hi bombolles i vam crear les algues. Mentre esperàvem que s'eixugués, vam trencar trossos de cartró per poder fer les roques.

Finalment, vam dibuixar els peixos. Per fer-ho, ens van donar rodes de diferents mides, unes peces de fusta que ens podíem ficar als peus o a les mans per estampar-los, tampons, rodets, etc., convertint el gran paper blanc en un fons marí.

El passat 29 de setembre les nenes i els nens des d'I4 fins a 4t de Primària vam anar al Centre Cívic de la Granadella per fer una activitat de plàstica basant-nos en l'estil de Leo Lionni. Aquesta activitat se'ns va oferir des de la biblioteca Emili Pujol del poble, va ser molt divertida, creativa i entretinguda.

Alumnes pintant el mural.

Escola L'Espígol de Juncosa de les Garrigues

El Pantojo cuida l'hort de l'escola!

Aquest trimestre, al cicle inicial de l'Escola Espígol hem creat un espantaocells especial per protegir l'hort tardor: el Pantojo!

L'espantaocells, ben plantat al mig de l'hort.

A l'Escola Espígol de Juncosa hem començat la tardor amb molta il·lusió i terra a les mans! El cicle inicial ha preparat i plantat l'hort amb verdures, herbes aromàtiques com menta i orenga i, fins i tot, petits olivers. Volíem cuidar molt bé tot el que hem plantat, i per això vam decidir crear un espantaocells molt especial: el Pantojo. Cada dilluns, tots junts a classe, vam posar-li roba vella de casa, com uns pantalons i una samarreta, cartró per donar-li forma i palla per omplir el cos. També li vam afegir un cinturó i un barret que li queda genial. Va ser un procés divertit perquè cada setmana li afegíem algun detall i veiem com prendria vida a poc a poc. El dia de la plantada vam treure el Pantojo de classe i el vam portar fins a l'hort. Vam riure molt posant-lo dret i assegurant-nos que quedava ben plantat, preparat per vigilar totes les plantes i fer fugir els ocells més tafaners. Ara, cada vegada que anem a l'hort, en Pantojo ens espera, cuidant totes les nostres plantes i recordant-nos com de bonic és treballar junts i compartir il·lusions.

Hem creat el Pantojo, l'espantaocells que protegeix l'hort de tardor!

L'espantaocells de l'escola

El cicle inicial de l'Escola Espígol ha creat en Pantojo, l'espantaocells que cuida el nostre hort de tardor. L'hem fet amb roba vella, cartró i palla, treballant en equip i col·laborant entre cursos. Hem après valors com cooperació, responsabilitat i respecte per la natura mentre cuidem les plantes amb alegria i il·lusió. Un projecte molt especial per a tots.

Escola Manuel Ortiz i Castelló de Juneda

Juguem als calaixets?

Una proposta inclusiva per fomentar l'autonomia i l'aprenentatge actiu.

Una activitat lúdica per aprendre amb calma, ritme propi i creativitat

A Educació Infantil donem molta importància al treball per racons ja que és una metodologia que ens permet aprendre jugant, en petits grups heterogenis i fomentant l'autonomia de l'alumnat. A les aules cada vegada tenim més diversitat, diferents ritmes d'aprenentatge, motivacions, maduresa, grau d'autonomia... D'altra banda, observem que els infants es dispersen amb facilitat, costa que s'esforcin i el treball en equip no sempre resulta fàcil. Per tot plegat, vam veure la necessitat d'incloure noves maneres de fer que tinguessin en compte el Disseny Universal de l'Aprenentatge i que, per tant, beneficiessin a tothom. Així van néixer els "calaixets".

Vam iniciar l'activitat en un grup de 12 infants, de manera que, oferint 12 calaixets, cada infant podia fer una tasca individualment. En el cas de ser un grup més nombrós, es podria donar l'opció de fer les activitats per parelles.

Alumnes en plena activitat manual.

La tasca del docent dintre de l'activitat

La principal tasca del docent és crear les propostes tenint en compte el disseny universal d'aprenentatge. Quan les activitats ja estan preparades i es disposa de tot el material necessari, el docent observa com es desenvolupa la sessió. Aprofita l'estona que els alumnes treballen de manera autònoma per fer anotacions i valoracions de cada infant.

Es tracta d'oferir propostes d'activitats ben diferenciades (punxar, retallar, pintar pedres, fer sumes, estendre roba, fer trencaclosques, multicubs, classificar objectes, picar paraules, escriure paraules, relacionar imatge amb paraula escrita, jocs com el Lince, talebot, dibuix lliure, joc de cartes, lego, mandales, etc). Asseguts a la rotllana la mestra va preguntant a cada infant quin calaixet vol fer. L'alumne/a decideix, s'aixeca de la rotllana i agafa el seu calaixet.

Quan tothom té el seu calaixet, s'inicia l'activitat, que té una durada de 15 minuts aproximadament. Quan passa aquest temps, la mestra indica que és hora de recollir i cada infant endreça i torna al seu lloc el calaixet.

Escola Arc d'Adà de Llardecans

Jornada de remodelació del pati de l'escola

Les famílies de l'alumnat de l'escola de Llardecans es van reunir per remodelar el pati.

Aquesta jornada de treball i convivència ens fa ser comunitat

El passat dia 2 de novembre ens vam reunir les famílies i l'alumnat de l'escola Arc d'Adà de Llardecans per remodelar el pati del darrere. L'hora d'inici era les 09.00 h del matí, així que ens va tocar matinar. L'AFA, que és qui ho va organitzar, tenia anotades totes les tasques a fer. Mentre uns posaven xarxes a les cistelles, altres col·locaven aparcabicis i aparcapatinets nous, altres construïen finestres a l'hivernacle, altres arreglaven la porta del magatzem, altres muntaven excavadores per al sorral i altres preparaven l'esmorzar.

A mig matí vam parar per esmorzar, entrepans de llonganissa i coca amb xocolata. En acabar, vam continuar les tasques. Va arribar el Joan, el pare de l'Eloi i el Genís, amb la seva miniexcavadora, i va treure unes fustes trencades i sorra que ens feien de jardineres a l'hort, i la neteja va quedar espectacular. En acabar vam pintar de color verd els panells de tanques de fusta, aquí ens vam embrutar força. També vam esporgar les oliveres del pati i recollir les olives de les branques que vam treure. Ja només quedava pintar unes línies a terra per delimitar un mini camp de futbol i aquí vam acabar.

Els infants que van participar a la jornada.

Una activitat recurrent

Cada dos anys, més o menys, celebrem una jornada de remodelació del pati amb les famílies. Les propostes de tasques a fer o material a comprar sorgeixen de les assemblees de delegats que celebrem mensualment a l'escola i de les propostes que tenen els i les mestres referent a materials o estructures per arreglar als patis. Aquest any, tot i que hi havia força tasques a fer, les vam poder fer en un matí. Cal dir que els pares i mares estaven molt motivats i la feina es va fer ràpidament.

Escola Otogesa Maials

Escola Otogesa de Maials

Celebrem la Castaween a l'escola Otogesa

Els nens i nenes de l'escola Otogesa de Maials, el divendres 31 d'octubre, van celebrar la festa de Castaween amb companyia de les famílies.

Per gaudir de la festa de Tots Sants, l'alumnat de l'escola de Maials va fer diferents activitats durant tot el dia.

Al matí, cada classe va preparar un tipus de panellets: d'ametlla, de cirera, de coco... Per cert, van sortir bonissims!

Un cop acabats els panellets, mentre els més petits jugaven al pati, els nens i nenes de Cicle Superior van començar a decorar el passadís per fer el passatge del terror (planificat de manera secreta des de feia més d'una setmana).

Després de l'esbarjo, els infants van assajar les cançons i les danses per preparar el festival de la tarda.

Després de dinar, amb les panxes ben plenes, els alumnes més grans es van disfressar i maquillar per al passatge del terror. Les famílies i els infants més valents van passar pel passadís, cridant de manera esgarrifosa, ja que les escenes del passatge eren realment terrorífiques!

Per finalitzar el dia, reunits al pati de l'escola, es va celebrar el festival amb les cançons i danses i, a l'acabar, tothom va poder berenar panellets, castanyes i mandarines.

Una festivitat escandalosament divertida!

Dues imatges de la festa de Castaween.

Dues festes en una

En els darrers anys, per anomenar la festa de Tots Sants, moltes persones utilitzen el nom de Castaween. Aquest mot està format per dues paraules: Castanyada i Halloween. Això segurament sorgeix per la necessitat d'explicar les dues celebracions; per una banda, la catalana (Castanyada) i, per altra, l'anglesa (Halloween).
Per aquest motiu, els alumnes de Cicle Superior de la nostra escola, van decidir utilitzar aquest mot per anomenar la festa de l'escola i d'aquesta manera poder unificar les dues celebracions dins d'una mateixa paraula. Per una banda, celebrem la Castanyada, amb l'elaboració de panellets i ballada de danses populars, i, per altra banda, celebrem Halloween, amb el passatge del terror i cantada de cançons amb anglès.

Escola Abat Ruera de Puiggròs

Octubre: celebrem Halloween a l'Escola Abat Ruera

Dimarts vam celebrar Halloween en grups amb alumnes de diferents nivells, tots junts.

A finals d'octubre se celebra Halloween, una festa important als països de parla anglesa. A la nostra escola, tots els alumnes han participat en una activitat especial treballant en grups mixtos i de diferents nivells.

Hem realitzat un 'breakout' anomenat "The Lost Candy" amb l'objectiu de salvar Halloween superant reptes divertits. El 'breakout' tenia quatre proves d'uns vint minuts cadascuna. A la primera activitat, els alumnes completaven puzles amb imatges típiques com carabasses, bruixes, ratpenats, gats negres i aranyes. La segona activitat era una manualitat: retallar un ratpenat, enganxar fils elàstics a les ales i passar-los per una palleta perquè es moguessin, afavorint la motricitat fina i la creativitat dels infants. A la tercera activitat havien de completar un monstre seguint instruccions. Finalment, la quarta activitat consistia a ballar després d'escoltar cançons de Halloween. Tothom va gaudir molt i va aprendre jugant junts.

Vam passar una tarda divertida aprenent i descobrint mots i costums de Halloween junts i gaudint molt bé tots!

Halloween és una celebració típica dels Estats Units, però també es festeja en altres parts del món. És una festa molt esperada pels nens i nenes perquè es disfressen, decoren i reben dolços. Van de casa en casa dient la cantarella "Trick or Treat". Si diuen "Treat", reben caramels; si diuen "Trick", els habitants han de fer un truc divertit. Tots gaudeixen molt d'aquesta nit tan especial i por.

Exemple d'una de les proves: Trencaclosques.

Escola La Roca de Sarroca de Lliida

L'hort de l'escola ja comença a créixer

Alumnes i mestres han plantat cols, bledes, diferents tipus d'enciams i altres verdures, aprenent a cuidar-les amb molta il·lusió i entusiasme.

Treballant l'espai de l'hort.

Aquest mes, la nostra escola ha estrenat el seu hort escolar. Amb moltes ganes i energia, tots els alumnes hem posat mans a la terra per plantar cols, bledes i altres verdures de temporada. Hem après a preparar el terreny, regar les plantes i cuidar-les perquè creixin sanes.

Treballar junts ens ha ajudat a entendre la importància de la paciència i del treball en equip.

Quan revisem les plantes, observem com es transformen, una experiència que ens fa sentir orgullosos del nostre esforç.

Ara esperem amb il·lusió els primers fruits i gaudir del sabor de les nostres collites.

L'hort de l'escola creix a poc a poc i els alumnes ja en gaudeixen cada dia

Cuidar l'hort

Els alumnes han descobert com cuidar l'hort escolar, regant les plantes i respectant el seu creixement. Plantar cols, bledes i altres verdures els ha ensenyat a treballar en equip i a tenir paciència, mentre observen com creixen i esperen amb il·lusió tastar les primeres verdures.

Escola del Soleràs

Arriba la Castanyada a l'Escola del Soleràs

Un dia ple de tradicions, música i diversió per celebrar la Castanyada al Soleràs.

Els alumnes, després d'un dia ple de tradicions.

L'Escola del Soleràs, de la ZER Garrigues Altes, va celebrar el passat 31 d'octubre el Festival de la Castanyada. Es va tractar d'un dia diferent per als infants del Soleràs perquè es van dur a terme diferents activitats habituals d'aquesta festa tradicional catalana.

Algunes d'aquestes van ser ben llaminereres, com ara l'elaboració de panellets, on van cooperar des dels més menuts fins als més grans del centre. A continuació, es van portar al forn del poble per dur a terme la cocció d'aquest aliment tan deliciós.

Les festes tradicionals són un bocí de la nostra història compartida

Després de dinar, els infants estaven preparats per començar la festa. Però abans, van anar a buscar les castanyeres que estaven pels voltants del poble.

Aquestes van venir ben tapades, perquè venien des de les muntanyes i havien passat molt fred. Tot i això, tenien moltes ganes de conèixer els alumnes de l'escola, i els van explicar moltes experiències que havien viscut al llarg dels anys. A més, venien carregades de castanyes.

Vincle entre la família i l'escola

Obrir aquest festival als pares i mares permet establir un vincle més proper entre la família i l'escola, afavorint la participació i la convivència. A més, és una oportunitat per apropar la nostra cultura, festes i tradicions a aquelles persones que encara no les coneixen, fomentant la inclusió i el respecte mutu.

Tot seguit, va ser el moment de demostrar totes les actuacions que els nens i nenes de l'escola havien practicat durant tant i tant de temps. Alguns pares i mares van tenir la sort de poder-les presenciar. Aquestes van ser cançons populars de la Castanyada. Els infants van cantar-ne algunes i altres les van ballar amb els tradicionals balls de bastons.

Des de l'assignatura d'anglès es van interpretar algunes cançons més tenebroses típiques de Halloween, aquesta festa tradicional anglosaxona. Els alumnes d'Infantil i de Cicle Inicial ho van fer disfressats de monstres amb unes màscares que feien esgarrifar! Per altra banda, els alumnes de Cicle Mitjà i Superior, ho van fer disfressats d'esquelets.

Escola de Sunyer

Descobrim les herbes remeieres amb la Gemma

Aprenem a identificar i utilitzar les herbes remeieres que creixen a Sunyer.

Els infants: "Ha estat molt interessant descobrir les olors i usos de cada herba!"

El dijous 13 de novembre vam viure una jornada molt especial a l'escola, ja que vam rebre la visita de la Gemma, veïna del nostre poble, Sunyer. Va venir per compartir amb nosaltres els seus coneixements sobre algunes de les herbes remeieres més habituals del nostre entorn, com el timó, el romaní o el llorer. Ens va explicar com aquestes plantes, que sovint trobem als camins i marges del poble, s'han fet servir tradicionalment tant per cuinar com per curar petits malestars, i ens va ajudar a entendre millor la importància de conservar aquest tipus de saviesa popular.

A més, la Gemma va portar diverses mostres d'aquestes herbes perquè les poguéssim observar de prop. Va ser molt interessant poder-les tocar, olorar i comparar les seves textures i aromes.

Aquesta activitat s'emmarca dins del projecte que estem treballant aquest curs, dedicat a recollir i conèixer la saviesa del nostre entorn sobre les herbes aromàtiques. Gràcies a la visita de la Gemma, hem pogut fer un pas més en aquest aprenentatge.

Els alumnes, atents a les explicacions.

Timó, romaní i llorer

La Gemma, veïna de Sunyer, ha visitat l'escola per compartir els seus coneixements sobre les herbes remeieres del nostre entorn, com el timó, el romaní i el llorer. Ens ha explicat els seus usos i propietats, i també ha portat mostres perquè les poguéssim tocar i olorar. Aquesta activitat forma part del projecte d'aquest curs, dedicat a recollir i valorar la saviesa popular sobre les herbes aromàtiques del nostre poble.

Escola de Torrebesses

El Dia de la Dona Rural visitem la Llar de Jubilats

L'alumnat celebra el Dia de la Dona Rural amb una visita plena d'històries i records amb les padrines de la Llar dels Jubilats.

El 15 d'octubre l'alumnat de l'escola de Torrebesses ha visitat la Llar dels Jubilats per celebrar el dia de la dona rural, una jornada dedicada a reconèixer la tasca de les dones que viuen i treballen al món rural. Les tres convidades ens esperaven, tres dones sàvies, per explicar-nos com era abans la seva vida. Durant la visita, la Teresa, la Juanita i la Carme van compartir amb els nens i nenes records i anècdotes de la seva joventut, explicant com era la vida al camp i al poble quan elles eren petites. Es van quedar molt sorpresos en sentir que, a casa, només tenien un llibre per llegir i que una d'elles va guanyar un premi de tant que se'l sabia. Per a fer les feines de la llar, tot era molt més complicat que avui dia. Ens van explicar que havien d'anar a buscar aigua amb la mula per poder rentar els plats i havien de tenir molta cura perquè no els caigués, o havien de tornar-hi! I que per rentar la roba havien de caminar fins als rentadors del poble. Tots vam coincidir que havia estat una experiència molt enriquidora, va servir per recordar la importància de les dones rurals a la vida del nostre poble.

La Teresa, la Juanita i la Carme contant vivències.

Tot i les dificultats, hem sigut i som molt felices, i volem transmetre aquesta alegria als nens i nenes del poble de Torrebesses

La força de les dones

A través d'aquestes històries, els alumnes van poder valorar l'esforç, la paciència i la fortalesa d'aquestes dones que van créixer en temps de moltes dificultats, però també de gran solidaritat i esperit comunitari.

Malgrat les dures condicions i l'esforç constant, les tres dones van voler transmetre un missatge molt positiu: van afirmar que havien estat, i que encara són, molt felices, un sentiment que van saber transmetre amb els seus somriures al llarg de tota la visita, captivant així l'atenció dels infants.

Aquestes paraules ens van fer reflexionar profundament i ens vam adonar que, malgrat viure en temps en què tenim de tot, sovint no valorem prou les coses senzilles i importants de la vida. Vam arribar a la conclusió que cal aprendre a valorar el que es té i viure cada dia amb il·lusió, recordant sempre que la felicitat no depèn dels béns materials, sinó també de la manera com ens relacionem amb els altres i com gaudim dels moments compartits.

Escola La Bassa de Torregrossa

L'alumnat de 5è s'endinsa al PCMAT

Comencem a programar i fer mates amb l'ajuda del programa SCRATCH.

Aquest curs, l'alumnat de 5è ha iniciat el Programa PCMAT, una proposta innovadora que combina el treball matemàtic amb la programació i el pensament computacional. Aquesta iniciativa permet introduir les matemàtiques d'una manera més dinàmica i significativa, incorporant eines com SCRATCH i activitats que fomenten la resolució de problemes pas a pas.

El mentor del programa, l'Eduard, realitza un acompanyament directe al grup classe i dona suport a la docència perquè les activitats es puguin desenvolupar amb eficàcia. La Marta, professora de matemàtiques, i la Núria, tutora del grup, preparen reptes i situacions d'aprenentatge que permeten connectar els continguts matemàtics amb la lògica computacional. Cada trimestre s'implementen dues propostes didàctiques que integren programació i matemàtiques.

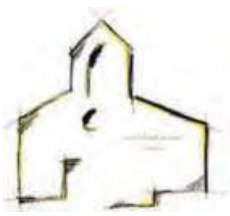
El contacte amb altres centres participants facilita l'intercanvi d'experiències i contribueix a fer créixer el projecte conjuntament.

Programant i fent matemàtiques.

El PCMAT ajuda a veure les matemàtiques des d'una mirada més competencial i actual. L'acompanyament del mentor i les professores permeten aplicar estratègies basades en el pensament computacional que milloren la comprensió dels continguts. La participació en aquest programa afavoreix un aprenentatge actiu i la incorporació de metodologies innovadores.

El programa mostra que integrar programació i matemàtiques és una estratègia eficaç i molt motivadora

Escola Sant Bonifaci de Vinaixa

Un tomb per Vinaixa sobre dues rodes

Una manera ecològica, sostenible i saludable de conèixer el poble per dins i per fora.

Els ciclistes de Vinaixa durant l'activitat.

El passat dimecres 8 d'octubre, a la tarda, l'escola Sant Bonifaci de Vinaixa va viure una jornada plena d'energia i alegria amb la tradicional Bicicletada Escolar, una activitat que ja s'ha convertit en una cita esperada per a famílies, alumnes i mestres de Vinaixa. Més d'una cinquantena de participants van recórrer els camins i carrers principals en bicicleta i patinet, fomentant l'esport, la mobilitat sostenible i el respecte pel medi ambient. L'activitat, organitzada per l'escola i amb la col·laboració de l'Associació de Famílies d'Alumnes (AFA), va comptar amb la participació d'alguns pares i mares per garantir la seguretat i el bon desenvolupament del recorregut. Els més petits van poder gaudir d'un circuit adaptat dins i fora del recinte escolar, mentre que els més grans van fer un itinerari pels camins rurals i el nucli antic del poble. Hi destaquen la ruta del pont de McDonald's i el pont del Portal.

En acabar, hi va haver un berenar a càrrec de l'AFA.

Una festa de convivència, salut i respecte pel nostre entorn que curs rere curs uneix tota la comunitat educativa

Esport, mobilitat sostenible i respecte pel medi ambient

Més d'una cinquantena de participants entre alumnes, famílies i mestres en una jornada que promou l'esport, la mobilitat sostenible i el respecte pel medi ambient. L'activitat ja és tot un referent per la comunitat educativa de l'escola Sant Bonifaci de Vinaixa.

Conreem, fem créixer, transformem, cuinem,
servim **i gaudim dels aliments del territori amb...**

Gust de Lleida

gustdelleida.cat

Transformació Econòmica

Diputació de Lleida
Patronat de Promoció Econòmica

Terra d'oportunitats
LLEIDA